

Подписано к изготовлению 07.06.2019.
1 CD-R. 2 Мб. Тираж 100 экз.
Изд. № 79

Федеральное государственное бюджетное
образовательное
учреждение высшего образования
ПЕТРОЗАВОДСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

185910, г. Петрозаводск, пр. Ленина, 33
<https://petsu.ru>
Тел. (8142) 71-10-01

Изготовлено в Издательстве ПетрГУ
185910, г. Петрозаводск, пр. Ленина, 33
<URL://press.petsu.ru/UNIPRESS/UNIPRESS.html>
Тел. / факс: (8142) 78-15-40
nvpahomova@yandex.ru

ISBN: 978-5-8021-3493-1

Т. В. ПАШКОВА ■ NOMINON VARDALOT. MONIKKO. SIJAT (KARJALAN KIELEN LUVVIN MURJEN)

Т. В. ПАШКОВА

ОСНОВЫ ИМЕН. МНОЖЕСТВЕННОЕ ЧИСЛО. ПАДЕЖНАЯ СИСТЕМА ЛИВВИКОВСКОГО НАРЕЧИЯ КАРЕЛЬСКОГО ЯЗЫКА

Ven'an Federation tiedo- da opastusministerstvu
korgeviman ammattiopastuksen valdivon
budžiettuopastuslaitos
Petroskoin valdivonyliopisto

T. V. Paškova

**NOMINOIN VARDALOT. MONIKKO. SIJAT
(KARJALAN KIELEN LIVVIN MURREH)**

*Учебное пособие для обучающихся
по направлениям подготовки бакалавриата
«Филология» и «Педагогическое образование
(с двумя профилями подготовки)»*

Petroskoi
2019

УДК 811.511.112

ББК 81.661.2

П223

Издается по решению редакционно-издательского совета
Петрозаводского государственного университета

Рецензенты:

А. П. Родионова, канд. филол. наук, научный сотрудник
сектора языкознания ИЯЛИ КарНЦ РАН;

О. Ю. Жукова, канд. филол. наук, старший преподаватель
кафедры прибалтийско-финской филологии ПетрГУ

Пашкова, Татьяна Владимировна.

П223

Основы имен. Множественное число. Падежная система ливви-ковского наречия карельского языка : учебное пособие для обучающихся по направлениям подготовки бакалавриата «Филология» и «Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)» / Т. В. Пашкова ; М-во науки и высшего образования Рос. Федерации, Федер. гос. бюджет. образоват. учреждение высш. образования Петрозавод. гос. ун-т. — Электрон. дан. — Петрозаводск : Издательство ПетрГУ, 2019. — 1 электрон. опт. диск (CD-R) ; 12 см. — Систем. требования : PC, MAC с процессором Intel 1,3 ГГц и выше ; Windows, MAC OSX ; 256 Мб ; видеосистема : разрешение экрана 800×600 и выше ; графический ускоритель (опционально) ; мышь или другое аналогичное устройство. — Загл. с этикетки диска.

ISBN 978-5-8021-3493-1

Учебное пособие предназначено для обучающихся по направлениям подготовки бакалавриата «Филология» и «Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)». В него включен теоретический материал, разработанный в соответствии с темами, изучаемыми в рамках курса «Карельский язык», и практический материал, способствующий закреплению полученных знаний. Актуальность пособия определена отсутствием современного лекционно-практического материала по указанному курсу.

Пособие предназначено для аудиторной и самостоятельной работы и будет полезно для всех желающих изучать карельский язык.

УДК 811.511.112

ББК 81.661.2

© Пашкова Т. В., 2019

© Петрозаводский государственный
университет, 2019

ISBN 978-5-8021-3493-1

SYVÄINDÖ

ПРЕДИСЛОВИЕ	4
1. SANALUOKAT. NOMINOIN VARDALOT. YKSIVARDALOHIZET NOMINAT	5
2. KAKSIVARDALOHIZET NOMINAT.....	15
3. NOMINOIN LUGU: YKSIKKÖ. MONIKKO. MONIKON TUNNUS -T. FATIERU	21
4. MONIKON TUNNUKSET -LOI/LÖI DA -I. PERTILOMU	26
5. NOMINATIIVU	34
6. GENETIIVU	38
7. AKKUZATIIVU. PARTITIIVU. SYÖMINE DA JUOMINE.....	43
8. SYÖMINE DA JUOMINE. ESSIIVU. TRANSLATIIVU	55
9. VUVVENAIJAT. KUUT. NEDÄLIN PÄIVÄT. SYVÄINPAIKKUSIJAT	65
10. ULGOPAIKKUSIJAT	75
11. ABESSIIVU. KOMITATIIVU. PROLATIIVU. INSTRUKTIIVU	84
12. KERDUAMINE	88
KÄYTETTY LITERATUURU	94
SANASTO.....	95

ПРЕДИСЛОВИЕ

Перед вами учебное пособие, рассчитанное на тех, кто освоил базовый курс ливвиковского наречия карельского языка. Пособие содержит теоретический материал по грамматике (основы одноосновных и двухосновных имен, образование множественного числа и падежную систему), упражнения на освоение и закрепление теоретического (грамматического) материала, лексику, а также лексические задания по разговорным темам. Весь практический материал направлен на закрепление теоретических знаний и усвоение навыков устной речи. В качестве приложения представлен словарь основных терминов.

Успехов вам в изучении карельского языка!

SANALUOKAT. NOMINOIN VARDALOT. YKSIVARDALOHIZET NOMINAT

Sanaluokat jagavutah kahteh joukkoh:

- 1) iččenäzet sanaluokat;
- 2) abusanat.

Iččenäzih sanaluokkih kuulutah:

- 1) substantiivu (Ezim., suo, ristikanzu, sorzu, laukku, mies, yliopisto);
- 2) adjektiivu (Ezim., ruskei, vilu, selgei, vahnu, puuhine);
- 3) numerualu (Ezim., kaksisadua, viizitostu, kolmetuhattu, kuvves);
- 4) pronominu (Ezim., nikus, toine, hyö);
- 5) verbi (Ezim., vastata, huogavuo, andua, kyzyö);
- 6) adverbi (Ezim., oigieh, pahoi, ruttoh).

Substantiivoi, adjektiivoi, numerualoi da pronominoi sanotah yhtehizel sanal — *nominat*. Net taivutah sijois.

Abusanoih kuulutah:

- 1) prepozitat da postpozitat (Ezim., rinnal, ies, niškoi);
- 2) konjunktat (Ezim., da, kui, gu, vaigu);
- 3) interjektat (Ezim., kis-kis, a-voi-voi, uh, ko-ko-ko);
- 4) partiklat (Ezim., -bo, -go, -gi, -häi).

NOMINOIN VARDALOT. YKSIVARDALOHIZET NOMINAT

Karjalan kieles kai nominat jagavutah yksi- da kaksivardalohizih.

Yksivardalohizil nominoil on vaiku yksi, vokalivardalo, kudai ilmestyy kaikis sanan muodolois (Ezim., kodi (*koi-*, *kodi-*) — *koi-t*, *koi-s*, *kodi-h*).

Kaksivardalohizil nominoil on kaksi vardaluo: vokalivardalo (VV) da konsonantuvardalo (CV).

Vokalivardalo voi olla luja da heikko. **Luja vokalivardalo (LVV)** löydy yksikön partitiivas da illatiivas (Ezim., *vačču (vačča-) vačča-h, vačču-a; tyttö (tyttö-) tyttö-h, tytty-ö*). **Heikko vokalivardalo (HVV)** löydy yksikön kaikis toizis sijois (Ezim., *mökki (möki-) möki-t, möki-s; möki-späi; tyttö (tyttö-) tytö-t, tytö-l, tytö-lpäi*).

YKSIVARDALOHIZET NOMINAT:

Yksivardalohizien nominoin lajit	Nominoin vardalot	Monikon nominatiivan muodo	Illatiivan muodo
a/ä-loppujat nominat a/ä-varдалohizet nominat	pada (pua-; pada-)	pua-t	pada-h
	sana (sana-)	sana-t	sana-h
	igä (ijä-; igä-)	ijä-t	igä-h
	syvä (syvä-)	syvä-t	syvä-h
u/y-loppujat nominat a/ä-varдалohizet nominat	laudu (lavva-; lauda-)	lavva-t	lauda-h
	hoikku (hoika-; hoikka-)	hoika-t	hoikka-h
	mečcy (mečä-; mečča)	mečä-t	mečča-h
	märgy (märrä-; margä-)	märrä-t	märgä-h
o/ö-loppujat nominat o/ö-varдалohizet nominat	tundo (tunno-; tundo-)	tunno-t	tundo-h
	koivikko (koiviko-; koivikko-)	koiviko-t	koivikko-h
	perindö (perindö-)	perindö-t	perindö-h

	tyttö (tytö-; tyttö-)	tytö-t	tyttö-h
u/y -loppujat nominat	lindu (linnu-; lindu-)	linnu-t	lindu-h
u/y -vardalohizet nominat	brihačču (brihaču-; brihačču-)	brihaču-t	brihačču-h
	sygyzy (sygyzy-)	sygyzy-t	sygyzy-h
	käby (kävy-; käby-)	kävy-t	käby-h
i -loppujat nominat i -vardalohizet nominat	kodi (koi-; kodi-)	koi-t	kodi-h
	haugi (havvi-; haugi-)	havvi-t	haugi-h
	!!!lambi (lammi- /lamme-, lambi- /lambe-)	lammi-t lamme-t	lambi-h lambe-h
i -loppujat nominat e -vardalohizet nominat	!!!mägi (mäi-; mäge-)	mäi-t	mäge-h
Huom! Paiči sanoi, kudamien lopus on –hi, -li, - ni, -ri, -zi, -ksi, - psi. Net ollah kaksivardalohizet.	jogi (jove-; joge-)	jove-t	joge-h
	korbi (korve-; korbe-)	korve-t	korbe-h
	regi (rie-; rege-)	rie-t	rege-h
pitkäh vokalih ii , uu , yy -loppujat yksitavuhizet nominat	puu (puu-)	puu-t	puu-h
	suu (suu-)	suu-t	suu-h
pitkäh vokalih ii - loppujat kaksitavuhizet ie - vardalohizet nominat	konldii (kondie-)	konldie-t	konldie-h
	tullii (tulie-) (в зна- чении ‘будущий’)	tullie-t	tullie-h
diftongoih ua , iä , uo , yö - loppujat	mua (mua-)	mua-t	mua-h

yksitavuhizet nominat	piä (piä-)	piä-t	piä-h
ai/äi-loppujat aja/äjä- vardalohizet nominat	kadai (kadaja-)	kadaja-t	kadaja-h
	pedäi (pedäjä-)	pedäjä-t	pedäjä-h
Huom! Erähil ai-loppujil nominoil vardalon lopus kaikis sijois on -ua	urai (urua-)	urua-t	urua-h
	harmai (harmua-)	harmua-t	harmua-h
	piirai (piirua-)	piirua-t	piirua-h
	hiemai (hiemua-)	hiemua-t	hiemua-h
	hurai (hurua-)	hurua-t	hurua-h
	suappai (suappua-)	suappua-t	suappua-h
	sarai (sarua-)	sarua-t	sarua-h
ai, äi, oi, ui, yi, ii, ju, jy-loppujat partisiipat, aja, äjä, oja, uja, yjä, ijä, ija- vardalohizet.	opastai (opastaja-) ←opastua(opasta-)	opastaja-t	opastaja-h
	opastui (opastuja-) ←opastuo(opastu-)	opastuja-t	opastuja-h
	kiändäi (kiändäjä-) ←kiändiä(kiändä-)	kiändäjä-t	kiändäjä-h
	lugii (lugija-) ←lugie (luge-)	lugija-t	lugija-h
	myöjy (myöjä-) ←myvvä (myö-)	myöjä-t	myöjä-h
	ei-loppujat ie- vardalohizet nominat	valgei (valgie-)	valgie-t
korgei (korgie-)		korgie-t	korgie-h
pehmei (pehmie-)		pehmie-t	pehmie-h
oi/öi-loppujat oi/öi-wardalohizet nominat	kägöi (kägöi-)	kägöi-t	kägöi-h
	piäsköi (piäsköi-)	piäsköi-t	piäsköi-h
	čiučoi (čiučoi-)	čiučoi-t	čiučoi-h
toi/töi-loppujat ttoma/ttömä- vardalohizet nominat	ozatoi (ozattoma-)	ozattoma-t	ozattoma-h
	lapsetoi (lapsettoma-)	lapsettoma-t	lapsettoma-h
	mieletöi	mielettömä-t	mielettömä-h

	(mielettömä-)		
l, r, n, m- loppuhizet	värtin (vär tilnä-)	värtinä-t	värtinä-h
<i>monitavuhizet</i> <i>nominat</i> la/lä, ra/rä, na/nä, ma/mä- vardalohizet	atkal (at kalla-)	atkala-t	atkala-h

Harjoitus 1. Pane sanat monikon nominatiivah da yksikön illatiivah. Kerdua astevaihtelut.

čč~č

pučči (i-varđ.)

meččy

vačču

päčči (i-varđ.)

veičči (e-varđ.)

brihačču

pualičču (a-varđ.)

kk~k

kirikkö

laukku

hukku (a-varđ.)

veikki

mökki

mečikkö

kalaniekku (a-varđ.)

paikku (a-varđ.)

takki (i-varđ.)

pp~p

škuappu

pappi

leppy (ä-var.d.)

jiäškuappu

reppu

čuppu (u-var.d.)

loppu (u-var.d.)

ss~s, šš~š

bošši (i-var.d.)

vuassu

šušši (i-var.d.)

kassu

brossu (a-var.d.)

tt~t

tetratti

hattu (u-var.d.)

tuatto

tyttö

tytti

keitto

niitty

ld~ll

peldo

sildu (a-var.d.)

kieldo

valdu (a-varđ.)

aldo

ildu

lg~ll

jalgu

jälgi (e-varđ.)

šalgu (u-varđ.)

velgu (a-varđ.)

selgy

halgo

mb~mm

lambi

rambu (a-varđ.)

sumbu (a-varđ.)

nd~nn

randu

kando

luondo

händy (ä-varđ.)

pindu (a-varđ.)

kundo

rd~rr

pardu (a-varđ.)

kerdu (a-varđ.)

siirđo

rg~rr

märgy (ä-var.d.)

kurgi (i-var.d.)

virgu (a-var.d.)

b~v

gribu

boba

soba

sobu (u-var.d.)

hebo

leiby (ä-var.d.)

siibi (e-var.d.)

d~j

paidu

kaidu (a-var.d.)

aidu (a-var.d.)

maido

d~v

mado

laudu (a-var.d.)

raudu (a-var.d.)

taudi (i-var.d.)

ruado

sadu (u-var.d.)

d~ø

kodi

pada (pua-)

sada (sua-)

hädä (hiä-)

g~j

aigu (a-var.d.)

liigu (a-var.d.)

liga

poigu

igä

sigä

g~ø

lagi

regi

mägi

vägi

g~v

sugu (u-var.d.)

jogi

ulgonägö

vago

magu (u-var.d.)

Harjoitus 2. Kiännä virkehet.

У девочки кудрявые волосы.

Наша бабушка часто ходит в церковь.

Летом красивые цветы (kukkaine) цветут (kukkie, i-var.d.) на лугу и в саду.

Большие черные вороны сидят (istuo, u-var.d.) на заборе.

Семья живет в согласии.

На берегу озера стоят деревянные дома.

У птицы длинные крылья.

Их сыновья учатся в университете.

Harjoitus 3. Täytä taulukko!

Yksikön nominatiivu	Monikön nominatiivu	Yksikön illatiivu
valgei maido		
hyvä brihačču		
oma hieru		
syvä jogi		
vahnu kodi		
korgei puu		
lämmin čuaju		
mustu varoi		
kaidu sildu		
levei tie		

KAKSIVARDALOHIZET NOMINAT

Kaksivardalohizil nominoil on kaksi vardaluo: vokalivardalo (VV) da konsonantuvardalo (CV). Vokalivardalo tulou kaikis yksikön da monikon sjois, paiči yksikön partitiivua, sendäh gu yksikön partitiivan piäteh liittyy vaiku konsonantuvardaloh.

Kaksivardalohizien nominoin lajit	Nominoin vardalot (VV, CV)	Illatiivan muodo	Partitiivan muodo
lyhyõh e:h loppujat nominat VV: ie- CV: t-	late (lattie-; latet-)	lattie-h	latet-tu
	čoke (čokkie-; čoket-)	čokkie-h	čoket-tu
	Huom!!! kolme — yksivardalohine sana	kolme-h	kolmie
h-, l-, n-, r-loppujat nominat VV: he-; le-; ne-; re CV: h-; l-; n-; r-	pereh (perehe-; pereh-)	perehe-h	pereh-ty
	sammal (sammale-; sammal-)	sammale-h	sammal-du
	!!! vommel (vembele-; vommel-)	vembele-h	vommel-dy
	kämmen (kämmene-; kämmen-)	kämmene-h	kämmen-dy
!!! joučen (jouččene-;	jouččene-h	joučen-du	

	joučen-)		
	tytär (tyttäre-; tytär-)	tyttäre-h	tytär-dy
hi-, li-, ni-, ri-, mi-, ksi-, psi- loppujat nominat VV: e- CV: h-(hi-lop.); l- (li-lop.); n- (ni-, mi- lop.); r-(ri-lop.); s-(ksi-, psi- lop.)	tuohi (tuohe-; tuoh-)	tuohe-h	tuoh-tu
	kieli (kiele-; kiel-)	kiele-h	kiel-dy
	uni (une-; un-)	une-h	un-du
	nuori (nuore-; nuor-)	nuore-h	nuor-du
	lumi (lume-; lun-)	lume-h	lun-du
	uksi (ukse-; us-) !!! yksi (yhte-; yh-)	ukse-h yhte-h	us-tu yh-ty
	kaksi (kahte-; kah-)	kahte-h	kah-tu
	lapsi (lapse-; las-)	lapse-h	las-tu
	Huom!!! Sanat nimi, Suomi, nurmi, ripsi, sormi ollah yksivardalohizet	nime-h Suome-h nurme-h riipse-h sorme-h	nimie Suomie nurmie ripsie sormie
zi- loppujat nominat VV: ve-; vve-; je-;	tozi (HVV: tove-; LVV: tode-; CV: tot-)	tove-t (mon.nom.) tode-h (yks. ill.)	tot-tu

dift. äi-, ie- yks. ill. de- CV: t-	täyzi (HVV: tävve-; LVV: täyde-; CV: täyt-)	tävve-t (mon.nom.) täyde-h (yks. ill.)	täyt-ty
	mezi (HVV: meje-/mie- LVV: mede-; CV: met-)	meje-t/mie-t (mon.nom.) mede-h (yks. ill.)	met-ty
	vezi (HVV: vie- LVV: vede-; CV: vet-)	vie-t (mon.nom.) vede-h (yks. ill.)	vet-ty
	käzi (HVV: käi- LVV: käde-; CV: kät-)	käi-t (mon.nom.) käde-h (yks. ill.)	kät-ty
	Huom!!! kezi — yksivardalohine sana	keze-h	kezie
	ine -loppujat nominat VV: ze- CV: s-	keldaine (keldaze-; keldas-)	keldaze-h
	tyttöine (tyttöze-; tyttös-)	tyttöze-h	tyttös-ty
	sinine (sinize-; sinis-)	sinize-h	sinis-ty
	Huom!!! moine (moize-; mos-) toine (toize-; tos-) naine (naize-; nais-)	moize-h toize-h naize-h	mos-tu tos-tu nais-tu
as-/äs -loppujat nominat VV: aha/ähä-	hammas (hambaha-; hammas-)	hambaha-h	hammas-tu

CV: s-	nerokas (nerokkaha-; nerokas-)	nerokkaha-h	nerokas-tu
is- da erähät es- loppujat nominat VV: ehe- CV: s-	mies (miehe-; mies-)	miehe-h	mies-ty
	kallis (kallehe-; kallis-)	kallehe-h	kallis-tu
	kirves (kirvehe-; kirves-)	kirvehe-h	kirves-ty
es-; os-/ös-; us-/ys- loppujat nominat VV: kse- CV: s-	kannates (kannatekse-; kannates-)	kannatekse-h	kannates-tu
	ostos (ostokse-; ostos-)	ostokse-h	ostos-tu
	vastavus (vastavukse-; vastavus-)	vastavukse-h	vastavus-tu
vus/vys; hus/hys- loppujat (abstraktizet) nominat VV: uo/yö- CV: vut-; vyt-; hut-; hyt-	čomevus (čomevuo-; čomevut-)	čomevuo-h	čomevut-tu
	tervehys (tervehyö-; tervehyt-)	tervehyö-h	tervehyt-ty
ut-/yt- loppujat nominat VV: uo/yö- CV: t-	lyhyt (lyhyö-; lyhyt-)	lyhyö-h	lyhyt-ty
	kätkyt (kätkyö-; kätkyt-)	kätkyö-h	kätkyt-ty
in- loppujat nominat VV: ime- CV: in-	avain (avaime-; avain-)	avaime-h	avain-du
	kirjutin (kirjuttime-; kirjutin-)	kirjuttime-h	kirjutin-du

Harjoitus 1. Täytä taulukko!

Sana	VV (LVV, HVV), CVV	Mon. nom.	Yks. ill.
viivatin			
herneh			
kyzymys			
andilas			
vuoz			
lehevys			
ligahine			

Harjoitus 2. Luaji mallin mugah.

Malli: kirju — škuappu → kirju on škuapas.

pudro — pada

kala — jogi

hebo — tahnut

lapsi — kodi

kukkaro — šalgu

koivu — lehtimeččy

muamo — bol'ničču

kormani — šušši

kuuzi — korbi

tuatto — ruado.

Harjoitus 3. Avua salbavomerkit.

(Nuori ižandy) _____ ollah pello.

Myö tulemmo kodih (lyhyt matku — gen.) _____ jälles.

(Voimatoi naine) _____ ollah bol'ničas.

(Puuhine rakendus) _____ seizotah (jogi) _____ rannal.

(Vahnu pedäi) _____ ollah pedäjikös.

(Valgei lammas) _____ ollah niityl.

(Tyttäret) _____ tulou školaspäi päiväl.

(Tahnut) _____ sydämes on žiivattua.

(Poiijat) _____ kirjuttau kirjutustu.

(Ligahine ast'e) _____ ollah stolal.

(Harmai suappai) _____ ollah jallas.

(Porras) _____ al istuu kaži.

Harjoitus 4. Täytä taulukko.

Yks. nom.	Mon. nom.	Yks. illat.	CV
hammas			
nurmi			
kyzymys			
pereh			
suvaičus			
hindu			
vaigei			
jalgu			
vačču			
haugi			
keldaine			
omahine			
tuatto			
kondii			
hurai			

NOMINOIN LUGU: YKSIKKÖ.

MONIKKO. MONIKON TUNNUS -t. FATIERU

Nominoil on kaksi luguu: yksikkö da monikko.

Yksikkö

Yksikkyö käytetäh, konzu pagin on mistahto libo kestahto yhtes (Ezim., ristikanzu, luvendo, suo, lehti, ferezi, tuomi, lehmy, hieru). Yksiköl ei ole tunnustu.

Toiči monikon sijas käytetäh **yksikkyö**:

1) konzu pagin on jalgoih libo kähizh midägi panendas (Ezim., Tyttö pani kindahat kädeh. Lapsele pandih kuatančat jalgah);

2) konzu pagin on mistahto ebämiärällizes (lindulois, kalois, kodi- libo meččyelättilöis, sienis, muarjois) (Ezim., Died'oi sai ahvendu da haugii. Brihačut kerättih mečas must'oidu da buolua);

3) konzu atribuuttannu on peruslugusana libo sanat *moni*, *äijy* (Ezim., Täs luokas on 25 opastujua. Tuas joves on äijy kalua);

4) konzu kahtel libo enämbäl adjektiivial on yhtehine piäsana (Ezim., Minun ystävy lugou englantin, viron da ruočin kielel. Tuhjot kazvettih tien oigiel da hurual puolel) [Markianova, 1993, s. 18].

Monikko

Monikkuo käytetäh, konzu pagin on mones ezinehes (Ezim., ristikanzat, luvendot, suot, lehtet, ferezit, tuomet, lehmät, hierut). Monikos nominoil on kolme tunnustu: **-t; -loi/löi; -i**.

Monikon tunnustu -t käytetäh nominatiivas da akkuzatiivas. Se liitetäh heikkoh vokalivardaloh (Ezim., Tytöt ollah školas. Brihačču osti kirjuttimet).

Harjoitus 1. Täytä taulukko: pane sanat monikon nominatiivah, ozuta vokali- da konsonantuvardalot.

Sanayhtymy	Vokalivardalo	Konsonantuvardalo	Monikon nominatiivu
valgei lumi			
lyhyt tukku			
magei syömine			
vahnu died'oi			
ligahine paidu			
madal mökki			
lapsetoi pereh			
pieni lapsi			
terävy kirves			
viizas sizär			
lämmin vezi			
hyvä iäni			
korgei brihačču			
minun muamo			

Harjoitus 2. *Muuta monikkoh.*

Malli: Meri on syvä → Meret ollah syvät.

Kieli on vaigei.

Halgo on märgy.

Koivu on vihandu.

Suari on pieni.

Kynzi on pitky.

Lumi on ligahine.

Käzi on kibei.

Kirves on terävy.

Veičči on tyl'čy.

Leiby on pehmei.

Brihačču on rohkei.

Elokuva on mielenkiinittäi.

Joučen on suuri.

Maido on razvaine.

Kando on korgei.

Lapsi on hambahitoi.

Harjoitus 3. Kiännä.

Маленькие девочки гуляют во дворе.

Моя сестра замужем, у нее один ребенок.

Учишься ли ты еще в университете или уже работаешь?

Наша семья очень большая, мы живем в согласии.

Где ты работаешь: в училище или в школе?

В их селе живут пожилые жители, но есть и молодежь.

И я хочу поехать летом на дачу.

Дочка моей хорошей подруги уже работает в больнице.

На берегу глубокого чистого озера есть красивый пляж (kezoirandu).

Не работают ли они вместе на заводе?

Их бабушке 60 лет, она уже не работает, она на пенсии.

В вашей квартире (fatieru, fatiera-) есть большая уютная комната.

Есть ли в этой (täš) больнице зубной врач?

Мы сегодня не пойдем в кино (kino), потому что завтра мы хотим пойти в театр (teatru, teatra-).

Где вы живете: в деревне, селе или в городе?

Он — студент училища, а они — студенты академии.

Fatieru

kylä — деревня

hieru — село

linnu — город

piälinnu — столица

kodi — дом

taloi — дом, двор, хозяйство

fatieru — квартира

muuttua — переезжать, менять, поменять
kyly — баня
kaivo — колодец
garažu — гараж
sarai — сарай
aittu — кладовка, чулан
galdari — балкон
porras — ступенька
pordahat — крыльцо, лестница
kerros — этаж
kynnys — порог
porraspuu — перила
levo — крыша
ikkun — окно
ikkunlaudu — подоконник
seiny — стена
laji — потолок
lat'e — пол
veräi / uksi — дверь
edehine — прихожая
perti — комната
yksipertine — однокомнатная
kaksipertine — двухкомнатная
kolmepertine — трехкомнатная
nel'ipertine — четырехкомнатная
kylbyperti — ванная комната
oloperti — гостиная
lapsienperti — детская
magavoperti — спальня
keittämö / syöndyperti — кухня

Harjoitus 4. Vastua kyzymyksih!

Kudamas (в какой из) pertis sinä syöt?

Kudamas pertis sinä maguat?

Kudamas pertis sinä huogavut?

Kudamas pertis sinä pezet käit?

Kudamas pertis sinä luvet?

Kudamas pertis sinä kačot televizorua?

Kudamas pertis sinä juot čuajuu?

Kudamas pertis sinä kuundelet muzikkua?

Kudamas pertis sinä elostat?

Harjoitus 5. Avua salbavomerkit!

Meijän pereh eläy (uuzi kivine kodi) _____.

(Pieni tyttö) _____ elostetah (kodikas lapsienperti)

_____.

Suovattan tuatto (ajua) _____ (linnu) _____.

(Puuhine ikkunlaudu) _____ on kukkaine.

Kus työ (eliä) _____ (suuri hieru) _____ vai
(pieni kylä) _____ ?

Kaži (istuo) _____ (muzavu lat'e) _____.

Naizet (keittiä) _____ syömisty (keittämö) _____.

(Hyö — gen.) poigu muuttau (uuzi fatieru) _____.

Enne myö elimmö (kaksipertine fatieru) _____, nygöi
myö (muuttua) _____ (kolmepertine fatieru) _____.

MONIKON TUNNUKSET -loi/löi da -i. PERTILOMU

loi/liö-tunnus

Monikon tunnus loi/löi liittäh lujah vokalivardaloh.

loi/löi-tunnustu käytetäh:

1) konzu vardalon lopus on -u, -y, -o, ö, -i

Ezim., hieru (hieru-) → hieru-**loi**-s, hieru-**loi**-h

tyttö (tyttö-) → tyttö-**löi**-s, tyttö-**löi**-h

kodi (kodi-) → kodi-**loi**-s, kodi-**loi**-h

!!!Huom. muamo (muama-) → muamo-**loi**-le (+ tuatto (tuata-), buabo (buaba-), diäd'ö (diädä-))

2) konzu vardalon lopus on diftongu

Ezim., mua (mua-) — mua-**loi**-s, mua-**loi**-h

piirai (piirua-) — piirua-**loi**-s, piirua-**loi**-h

lat'e (lat't'ie-) — lat't'ie-**loi**-s, lat't'ie-**loi**-h

kondii (kondie-) — kondie-**loi**-s, kondie-**loi**-h

3) konzu vardalon lopus on pitky vokali

Ezim., puu (puu-) — puu-**loi**-s, puu-**loi**-h

loi/löi-tunnuksen ies tapahtuu muutos: -oi/-öi-loppuhizis substantiivois vardalon diftongan toine komponentu **-i** häviev:

Ezim., čiučoi (čiučoi-) — čiuč**č**o-**loi**-s, čiuč**č**o-**loi**-h

kägöi (kägöi-) — kägö-**löi**-s, kägö-**löi**-h [Markianova, 1993, s. 15—16].

Harjoitus 1. Täytä taulukko!

Nominu	Vokalivardalo	Monikon nominatiivu	Monikon inessiivu
valgei			

mučoi			
tytti			
aste			
suu			
reboi			
tuatto			
čuaju			
brihačču			
kyly			
mökki			
piä			
azii			
kudžoi			
piirai			
vyö			
perindö			
liipoi			
sarai			

i-tunnus

i-tunnustu käytetäh:

-) yksivardalohizis nominois, konzu sanan vardalos on **-a**:

a*→*o (vardalon loppu ***a*** muuttuu ***o***:kse)

a) -a-vardalohizis kaksitavuhizis substantiivois, konzu enzimäzes tavus on vokali *a*, *e*, *i* libo *a*, *e*, *i*-alguaju diftongu da *ua*-diftongu

Ezim., sana (sana-) — sano-**i**-s, sano-**i**-h

tervu (terva-) — tervo-**i**-s, tervo-**i**-h

tila (tila-) — tilo-**i**-s, tilo-**i**-h

rauhu (rauha-) — rauho-**i**-s, rauho-**i**-h

seuru (seura-) — seuro-**i**-s, suero-**i**-h

nieglu (niegla-) — nieglo-**i**-s, nieglo-**i**-h

vuaru (vuara-) — vuaro-**i**-s, vuaro-**i**-h

b) -nda/ndä, -na/nä, -ra/rä, -ba, -čča/ččä, -da/dä, -la/lä, -va/vä-vardalohizis monitavuhizis substantiivois (**Huom!** yksikön nominatiivas niilöil sanoil on **u/y** libo **ø**)

Ezim., tulendu (tulenda-) — tulendo-**i**-s, tulendo-**i**-h

pagin (pagina-) — pagino-**i**-s, pagino-**i**-h

tavar (tavara-) — tavaro-**i**-s, tavaro-**i**-h

pualičču (pualičča-) — pualiččo-**i**-s, pualiččo-**i**-h

kattil (kattila-) — kattilo-**i**-s, kattilo-**i**-h

a → **ø** (vardalon loppu **a** häviev)

-a-vardalohizis kaksitavuhizis substantiivois, konzu enzymäzes tavus on vokali **o, u**

Ezim., kottu (kotta-) — kot-**i**-s, kott-**i**-h

rukku (rukka-) — ruk-**i**-s, rukk-**i**-h

-) yksivardalohizis substantiivois, konzu sanan vardalos **-ä**:

ä → **ö** (vardalon loppu **ä** muuttuu **ö**:kse)

a) -ndä, -nä, -rä, -ččä, -lä, -vä-vardalohizis monitavuhizis substantiivois

Ezim., värtin (värtinä-) — värtinö-**i**-s, värtinö-**i**-h

melliččy (melliččä-) — melliččö-**i**-s, melliččö-**i**-h

Huom! kábäl (kábälä-) — kábäl-**i**-s, kábäl-**i**-h

ä → **ø** (vardalon loppu **ä** häviev)

b) -ä-vardalohizis kaksitavuhizis substantiivois

Ezim., nenä (nenä-) — nen-**i**-s, nen-**i**-h

meččy (meččä-) — meč-**i**-s, mečč-**i**-h

-) kaksivardalohizis **-l, -h, -n, -r, ine, -in**-loppuhizis **-le, -he, -ne, -re, -ze, -ime**-vardalohizis substantiivois vardalon loppuvokali **-e** häviev

Ezim., tytär (tyttäre-) — tyttär-**i**-s, tyttär-**i**-h

vemmel (vembele-) — vembel-**i**-s, vembel-**i**-h

keldaine (keldaze-) — keldaz-**i**-s, keldaz-**i**-h

avain (avaime-) — avaim-**i**-s, avaim-**i**-h

-) **kaksivardalohizis substantiivois, konzu sanan vardalos on -aha, -ähä, -ehe, -kse**

Ezim., valmis (valmehe-) — valmeh-**i**-s, valmeh-**i**-h

porras (pordaha-) — pordah-**i**-s, pordah-**i**-h

kyzymys (kyzymykse-) — kyzymyks-**i**-s, kyzymyks-**i**-h

-) **vus/vys, hus/hys, us/ys, ut/yt-loppuhizis -uo, -yö (yksikös), -zi (monikos)-vardalohizis substantiivois**

Ezim., puhtahus (puhtahuo-) — puhtahuz-**i**-s, puhtahuz-**i**-h

kyllys (kyllyö-) — kyllyz-**i**-s, kyllyz-**i**-h

leveys (leveyö-) — levevyz-**i**-s, levevyz-**i**-h

kivyt (kivyö-) — kivyzi-**i**-s, kivyzi-**i**-h

Huom! On olemas erähii sanoii, kudamat voijah suaja **mollembat tunnukses**:

a) kaksivardalohizis hi, li, ni, ri, mi, ksi, psi-loppuhizis **-he, -le, -ne, -re, -me, -kse**-vardalohizis substantiivois. Vardalon loppuvokali **e** häviev monikon tunnuksen i:n iel; loi/löi-tunnuksen iel käytökses on i-loppuine vardalo

Ezim., lapsi (lapse-) — lapsi-**i**-l, lapsi-**i**-loi-l

hiiri (hiire-) — hiiri-**i**-l, hiiri-**i**-loi-l

lumi (lume-) — lumi-**i**-s, lumi-**i**-loi-s

b) kaksivardalohizis zi-loppuhizis substantiivois **-(v)e, -(vv)e, -(j)e, -äi, -ie**-vardalohizis sanois. Vardalon loppuvokali **e** häviev monikon tunnuksen i:n iel; loi/löi-tunnuksen iel käytökses on i-loppuine vardalo

Ezim., käzi (käi-, käde-) — käzi-**i**-s, käzi-**i**-loi-s

mezi (meje-, mede-) — mezi-**i**-s, mezi-**i**-loi-s

vuozii (vuvve-, vuode-) — vuozii-**i**-s, vuozii-**i**-loi-s [Markianova, 1993, s. 16—

17].

Harjoitus 2. Täytä taulukko: pane sanat monikkoh, ozuta vokalivaihtelut.

Sana	Vokalivardalo	Monikon	Monikon
------	---------------	---------	---------

		nominatiivu	inessiivu
nenä			
ikkun			
sorzu			
meččy			
pereh			
eläin			
kniigu			
harakku			
briha			
hammas			
kyzymys			
kniigu			
hindu			
opastui			
kylä			
vezi			
lehti			
suuri			
kala			
lumi			
ostos			
pilvi			

Harjoitus 3. *Muuta virkehet monikkoh.*

Malli: Suuri hirvi on mečäs → Suuret hirvet ollah mečis.

Pieni tyttö kävelöy pellol.

Brihačču elostau pihas.

Vahnu naine kävyy kirikköh.

Uuzi sanakirju on stolal.

Mustu lammas seizou tahnuos.

Lindu istuu puus.

Minä elän korgies kois.

Kukkaine on ikkunanlavval.

Lapsi juoksou puistoh.

Suuri kondii syöy vagoižikos.

Valgei koivu kazvau mečikös.

Keldaine lehti pakkuu luhtah.

Vihažu koiru haukkuu saruas.

Harjoitus 4. *Pane sanayhtymät monikkoh.*

suures kois _____

valgiel lumel _____

nuorele miehele _____

vahnas venehes _____

pitkäh matkah _____

pienes suares _____

pimiel illal _____

vierahale muale _____

tävves školarepus _____

Pertilomu

pertilomu (pertilomu-) — мебель

pualičču — полка

leboistuín — кресло

stola — стол

syöndystola — обеденный стол

pyhkin — скатерть

škuappu — шкаф

vuarnu — вешалка

magavosija / kravatti — кровать

tumbočku — тумбочка

laučču — лавка
skamn'u — скамейка
zirkalo — зеркало
päčči — печь
matto — ковер
hursti — домотканый ковер
šparielit — обои
kukkupada — цветочный горшок
televizor — телевизор
tiedokoneh — компьютер
pölynimuri — пылесос
jäškuappu — холодильник
elektroplita — электрическая плита
guazuplita — газовая плита
sovanpezokoneh — стиральная машина
pezovalatin — душ
pezomal'l'u — раковина
vannu — ванна
käymälistuin — унитаз
lämböbattari — батарея
lampu — лампа
sammutin — выключатель

Harjoitus 5. *Kiännä virkehet!*

Minul on oma pieni, kodikas, valgei perti.

Ongo teijän perti suuri, keskimääräine vai pieni?

Poijan pertis hurual käil on kirjuškuappu.

Keittimös hurual puolel on elektroplita.

Edehizes oigiel käil on sobaškuappu.

Sizären pertis oigiel puolel on stola, kudamal on tiedokoneh.

Pertin keskel lat't'iel on matto.

Brihačun pertis magavosijan vieres on stuulu.

Olopertis divanan luo on tumbočku.

Kaži istuu edehizes škuapan al.

Harjoitus 6. Täytä taulukko. Keksi viizi virkehty käyttäjen hurual puolel, oigiel käil, keskel, al, vieres imi — sanoi da sananyhtymii.

magavoperti	oloperti	keittämö	edehine	kylbyperti

Sanastuo: divan, syöndystola, sobaškuappu, magavosija, tiedokoneh, kirjupualičču, jääškuappu, pezomal'l'u, hursti, plita, mikropäčči, käymälistuin, yöstola, leivänräkittäi, ut'ugu, jalgulampu, kirjuškuappu, tumbočku, pezokoneh, koufeinkeitin, leboistuin, vuarnu, stuulu, čainiekku, ast'eškuappu.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

NOMINATIIVU

Nominatiivu vastuu kyzymsih: (yksikös) *ken? mi?*; (monikos) *ket? mit?*

Yksikös nominatiival ei ole sijapiätehty, monikos sijapiäteht on **-t**. Se liittyy yksivardalohizis nominois *heikkoh vokalivardaloh*, kaksivardalohizis — *vokalivardaloh* (**Ezim.**, *poigu* — *poijat*, *meččy* — *mečät*; *tytär* — *tyttäret*).

Nominatiival merkitäh:

1) subjektua (**Ezim.**, *Mies* on kois. **Opastujat** opastutah školas.);

2) subjektan luaduu (substantiivu nominatiivas on predikatiivan ozapuoli) (**Ezim.**, Tytöt ollah viizahat *opastujat*. Se brihačču on heijän *poigu*);

3) aiguvälilii (**Ezim.**, *Päivät* olen ruavos.) [Markianova, 1993, s. 20].

Harjoitus 1. *Luaji mallin mugah. Ozuta yksi- da kaksivardalohizet sanat (I libo II).*

Malli: korgieloi puuloi → korgei (I) puu (I) → korgiet puut.

puuhizii kodiloi _____

kylmii käzii _____

kirjavii paidoi _____

levielöi dorogoi _____

pitkii hurstilo _____

vihažoi koirii _____

sinizii silmii _____

vihandoi šparieliloi _____

hyvii vuozii _____

karjalazii naizii da miehii _____

mustii pilvii _____

madaloi ikkunoi _____

pienii čiuččoloi _____

Harjoitus 2. *Sano yksikös.*

Pienet brihačut kävelläh pihal.

Ruavot ollah jygiet.

Koivuzet hallot paletah päčis hyvin.

Kirvehet ollah terävät.

Tiet ollah libiet.

Mökin da saruan seinät ollah puuhizet.

Naizet luajitah uvvet tytit.

Lapset lugietah omis pertilöis.

Ollahgo uvvet laukat teijan linnas?

Harjoitus 3. *Kyzy monikos.*

Malli: Ongo tämä koiru hänen? → Ollahgo nämmä koirat heijän?

Ongo tämä kukkaine sinun?

Ongo tämä pereh hänen?

Ongo tämä kaži minun?

Ongo tämä pluat't'u hänen?

Ongo tämä perti sinun?

Ongo tämä magavosija hänen?

Ongo tämä auto minun?

Ongo tämä kirjutin hänen?

Harjoitus 4. *Täytä taulukko.*

Sana	Monikon nominatiivu	Yksikön illatiivu	Monikon inessiivu
linnalaine			
lindu			
kondii			
eläi			
mua			
piirai			

škuappu			
perti			
ikkun			
uuzi			
kodi			
sana			
boba			
vezi			
veneh			
kyly			

Harjoitus 5. *Luve da kiännä tekstu.*

Minä da minun pereh elämmö Petroskois. Meil on kolmepertine fatieru uvves monikerroksizes kivikois. Nygöi minul on oma perti. Pertin šparielit ollah valpahansinizet. Pertis on suuri ikkun. Ikkunas ollah valgiet t'uuluzanavieskat da sinizet verhot. Ikkunlavval on kukkaine kukkupuas. Ikkunan luo on kirjutusstola. Stolal on tiedokoneh. Pertin oigies čupus on leboistuin.

Uksen hurual puolel on magavosija. Magavosijan vastalpäi on tumbočku, kudamal on televizoru. Magavosijan rinnal, huruas čupus on pieni sobaškuappu. Pertin keskel, lattiel, on valgei pehmei matto.

Minun perti on ylen čoma, kodikas da lämmin. Minä suvaičen lugie da huogavuo omas pertis.

Harjoitus 6. *Valiče oigei variantu.*

Myö elämmö (Petroskois, teatras, zavodas).

Muamo keittäy syömisty (divanal, tiedokonehel, guazuplital).

Minä panen pajjan (jiäškuappah, kirjuškuappah, sobaškuappah).

Minä suvaičen (keittiä, kävellä, huogavuo) magavopertis.

Myö pezevymmö (syöndypertis, edehizes, kylbypertis).

Meijän buabo eläy (kyllys, saruas, kyläs).

Olopertis tumbočkal on (pezovalatin, sovanpezokoneh, televizoru).

Lapset muatah (pāčis, vannas, magavosijas).

Harjoitus 7. Kiännä.

В комнате брата есть широкий белый подоконник.

У тебя есть своя комната?

Их семья живет в маленьком деревянном доме.

В нашей прихожей на полу есть разноцветный домотканый ковер.

В гостиной на тумбочке стоит новый большой телевизор.

В спальне сестры напротив письменного стола расположен шкаф для одежды.

Есть ли в твоей спальне торшер?

Дом бабушки в деревне уже старый, поэтому сейчас она живет в новой однокомнатной квартире в городе.

В квартире моей подруги есть маленькая кухня, большая гостиная, средняя по размеру спальня, прихожая, ванная комната и балкон.

Я люблю читать в гостиной, потому что она удобная и светлая.

Harjoitus 8. Vastua kyzymyksih.

Kus sinä elät?

Ongo teil fatieru vai oma kodi?

Mittuzes kois vai fatieras sinä elät?

Kus sijaiččou teijän fatieru vai kodi?

Ongo sinul oma perti?

Ongo se suuri vai pieni, valgei vai pime?

Mittuzet šparielit ollah teijän olopertis, sinun pertis?

Tahtotgo eliä kyläs, hierus vai linnas?

Suvaičetgo huogavuo magavopertis vai olopertis?

GENETIIVU

Genetiivu vastuu kyzymyksih: *kenen? min?*

Yksikös sijapiäteh on **-n**. Se liittyy yksivardalohizis nominois *heikkoh vokalivardaloh*, kaksivardalohizis — *vokalivardaloh* (**Ezim.**, *meččy* — *mečän*, *kaidu* — *kaijan*; tytär — *tyttären*, naine — *naizen*).

Monikos sijapiättehet ollah **-n, -en**.

Sijapiätehty **-n** käytetäh:

-) monikon tunnuksen loi/löi:n jälgeh (**Ezim.**, *suo* — *suo-loi-n*, *kondii* — *kondie-loi-n*, *jogi* — *jogi-loi-n*, *päčči* — *päčči-löi-n*);

-) monikon tunnuksen i:n jälgeh **vaiku!!!** a-wardalohizis sanois, konzu vardalon loppu a muuttuu o:kse monikon tunnuksen i:n iel (**Ezim.**, *sana* (*sana-*) — *san-oi-n*, *laihu* (*laiha-*) — *laih-oi-n*, *ikkun* (*ikkuna-*) — *ikkun-oi-n*).

Sijapiätehty **-en** käytetäh:

-) monikon tunnuksen i:n jälles kaikis toizis sanois (**Ezim.**, *nenä* (*nenä-*) — *nen-i-en*, *meččy* (*mečča-*) — *mečč-i-en*, *hammas* (*hambaha-*) — *hambah-i-en*)

Genetiival merkitäh:

1) omistajua (**Ezim.**, *Tytön* pluat't'u on kirjavu. *Opastujien* tetratit ollah *opastajan* stolal);

2) persounua libo ezinehty, kudamale kuuluu mittuinetah ruandu (**Ezim.**, *Naizen* pajatandu oli hyvä. *Linduloin* čirčetyš on čoma);

3) midätah kogonastu, kudaman oza on nominatiivas (**Ezim.**, *fatieran* perti, *kirjan* sivu, *koivun* oksu);

4) ezinehen suuruttu, luaduu, igiä (**Ezim.**, Tuatto rakendi *kahten metrin* aijan. Minul on *nel'l'än vuvven* tytär);

5) syndyperiä (**Ezim.**, *Petroskoin yliopisto*, *hierun* eläjät);

6) aiguvälii (**Ezim.**, Häi eli Suomes *nel'l'än vuvven*. Lapsi magari *čuasun*).

Genetiivua puaksuh käytetäh *postpozitiinke*: tuen luo, mečän rinnal, hänen periä, škuapan al, puuloin tuakse imi [Markianova, 1993, s. 21—23].

Harjoitus 1. *Luaji mallin mugah yksikön da monikon genetiivan muvvot.*

Malli: tyttö — pluat't'u → tytön pluat't'u → tyttölöin pluat'at.

muamo — lapsi

laukku — tavaru

brihačču — viivatin

opastui — tetratti

linnu — piämies

kodi — uksi

lapsi — boba

buabo — paikku

mies — paidu

Harjoitus 2. *Ližiä pädevy sana genetiivas: kenen vai min se voi olla? Muuta sanayhtymät monikkoh.*

_____ luo

_____ sanakirju

_____ kirjutin

_____ kirjaine

_____ kätkyt

_____ ezitelmy

_____ verko

_____ pezä

_____ ikkun

_____ oksu

_____ kukkaro

Harjoitus 3. *Kiännä virkehet. Keksi kolme virkehty käyttäjen niilöi post- da prepozittoi.*

al: Stolan **al** istuu kudžu. Škuapan **al** on kaži.

ies: Lapsi seizou muaman **ies**. Lehmy viruu aijan **ies**.

kauti: Mečästai kulgou mečän **kauti**. Naine ajau lautal joven **kauti**.

luo: Häi seizou sillan **luo**. Kyly on järven **luo**.

piäl: Lapset istutah suuren kiven **piäl**.

sydämes: Rakenduksen **sydämes** on aptiekku. Mečän **sydämes** on pieni mökki.

ymbäri: Kylän **ymbäri** / **ymbäri** on sagei meččy. Lapset juoksennellah pellon **ymbäri** / **ymbäri** pellon.

läbi / **halgi**: Tyttö astuu **läbi** / **halgi** koivikon.

Harjoitus 4. *Vastua kyzymyksih mallin mugah.*

Malli: Kenen tämä sanakirju on? (Nast'oi) → Se on Nast'oin sanakirju.

Kenen tämä šušši on? (vahnu buabo)

Kenen tämä koiru on? (nuori naine)

Kenen tämä harjoituskogomus on? (Natalja Gilojeva)

Kenen tämä kodi on? (uuzi susiedu)

Kenen tämä tytti on? (pieni tytär)

Kenen tämä auto on? (myö, velli)

Kenen tämä kirjutus on? (virolaine kiändäi)

Kenen tämä fatieru on? (hyö, pereh).

Harjoitus 5. *Kiännä sayhtymät da pane net monikkoh.*

берлога медведя

лапа кошки

карандаш ученика

статья переводчика

лодка рыбака (kalastai/ongittai)

гнездо кукушки

крыло (siibi) птицы

комната сына

квартира сестры

Harjoitus 6. *Luaji mallin mugah.*

Malli: pluat't'u, 2000 rubl'ua → Tämän pluat'an hindu on 2000 rubl'ua.

tiedokoneh, 27000 rubl'ua

leiby, 34 rubl'ua

voi, 226 rubl'ua

«Oma mua» — lehti, 23 rubl'ua

paidu, 1700 rubl'ua

boba, 300 rubl'ua

kuppi, 25 rubl'ua

piirdin, 17 rubl'ua

sanakniigu, 2500 rubl'ua

Harjoitus 7. *Kiännä virkehet käyttäjen yksikön genetiivua.*

Наш дом стоит на берегу реки.

Мамин брат живет рядом с университетом.

В их квартире есть кухня, комната, ванная комната и прихожая.

Эта тумбочка в спальне моей сестры.

Летом мы поедем к бабушке.

Дети играют во дворе дома.

Они приедут через (peräs) день вечером.

Чья это собака?

Собака прыгает перед хозяином.

За забором растет красивая белая береза.

Маленький ребенок спит в люльке в детской комнате.

Harjoitus 8. *Luaji mallin mugah.*

Malli: lapsen boba → lapsien bovat.

tuatan veneh

miehen ruado

koivun ladvu

perehen taloi
järven randu
lehmän vaza
kylyn čuppu
ystävän tetratti
kukkazen väri
vuvven kuu
opastajan nimi

AKKUZATIIVU. PARTITIIVU. SYÖMINE DA JUOMINE

Akkuzatiivu vastuu kyzymyksih: yksikös — *ken? mi? kenen? min?*; monikos — *ket? mit?*

Se on objektusija. Yksikös eroitetah kaksi akkuzatiivua:

1) **I akkuzatiivu**. Sen piäteh on **-n**, kudai liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh (**Ezim.**, **peldo** — **pello-n**, **meččy** — **mečä-n**; **tytär** — **tyttäre-n**, **kondii** — **kondie-n**);

2) **II akkuzatiivu**. Sil ei ole piätehty (**Ezim.**, **muamo**, **sizär**, **meččy**).

Monikos akkuzatiivan sijapiäteh on **-t**. Se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh (**Ezim.**, **haugi** — **havvi-t**, **n’älgy** — **n’ällä-t**; **nuori** — **nuore-t**, **hammas** — **hambaha-t**).

Akkuzatiivu merkiččöy sidä, min puoleh on ohjattu ruandu.

I akkuzatiivua da monikon akkuzatiivua (konzu pagin on monikos) käytetäh seuravis tapauksis:

1) konzu pagin on loppietus ruandas (paiči midätäh ebämiärällisty, sit pidäy käyttöä partitiivua) (**Ezim.**, **Muamo sai** (suaja — verbis imperfektan muodo) **kirjazen**. Tuatto rakendi (rakendua-verbis) **kylyn**. Minä pezin (pestä-verbis) **lat’t’iet**. Myö ostimmo (ostua-verbis) **uvvet kengüt**);

2) konzu pagin on ruandas, kudai tulou loppiettavakse (paiči midätäh ebämiärällisty, sit pidäy käyttöä partitiivua) (**Ezim.**, **Muamo suau kirjazen**. Tuatto rakendau **kylyn**. Minä pezen **lat’t’iet**. Myö ostammo **uvvet kengüt**).

II akkuzatiivua da monikon akkuzatiivua (konzu pagin on monikos) käytetäh:

1) imperatiivuverbilöinke (paiči yks. 3. persounua) (**Ezim.**, **Pane** (panna-verbis imperatiivumuodo yks. 2. p.) piäle **takki!** **Peskiä** (pestä-verbis imperatiivumuodo mon. 2. p.) **kuppi** da **laudaine!** **Peskiä kupit** da **laudazet!**

Avattahas (avata-verbis imperatiivumuodo mon. 3. p.) **ikkun!** Lugiethahas (lugie-verbis imperatiivumuodo mon. 3. p.) **net kirjat!**)

Huom! imperatiivuverbilöinke **yks. 3. persounas** käytetäh **I akkuzatiivua!!!** (**Ezim.**, Peskäh **ikkunan!** Luvekkah **kirjan!**).

2) passiivuverbilöinke (**Ezim.**, **Uuzi kodi** nostettih (nostua-verbis imperfektumuodo) kahtes vuvves. Vuvven peräs ostetah **uuzi fatieru**);

3) yksipersounahizen verbinke *pidäy* + verbi I infinitiivas (**Ezim.**, Minule pidäy lugie **kniigu**. Heile pidäy ostua **fatieru**. Teile pidäy pestä **lat't'iet**);

4) verbilöinke mon. 3. persounas (**Ezim.**, Hyö myödih **fatieru** (myvvä-verbis imperfektumuodo). Hyö lugieth (lugie-verbis imperatiivumuodo mon. 3. p.) **kniigu**).

Huom! Ainehtu merkiččijöi substantiivoi, kudamil on totalimerkičys, käytetäh **monikon akkuzatiivas** (**Ezim.**, Juo **majot!** Ostettahas **jauhot!**).

Monikon persounupronominoin akkuzatiivumuodo on **meijät** (← myö), **teijät** (← työ), **heijät** (← hyö) (**Ezim.**, Myö näimmö (nähtä-verbis imperfektumuodo mon. 2. p.) **heijät** puistos) [Markianova, 1993, s. 22—23].

Harjoitus 1. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Osta kniigu! → Ostan kniigan.

Ota kirjutin škuapaspäi!

Luve virkeh!

Ombele paidu!

Tuo kupit da laudazet!

Anna minule viivatin da terendin!

Avua ikkun!

Peze astiet!

Pane tetratti reppuh!

Kiännä kirjutus!

Kirjuta kirjaine!

Malli: Ostatto kniigan → Ostakkua kniigu!

Kirjutatto harjoituksen.

Kerrotto kerdomuksen.

Kačotto uvven fil'man.

Pastatto piiruan.

Rakendatto koin.

Istutatto puun.

Maksatto vellan.

Kabrastatto pertin.

Ostatto fatieran.

Malli: Meile pidäy ostua kniigu → Ostammo kniigan.

Meile pidäy kandua vahnu poimičču saruah.

Hänele pidäy tuvva uuzi pölynimuri pertispäi.

Sinule pidäy andua kirjavu paikku buabale.

Minule pidäy pestä ligahine lat'e.

Meile pidäy luadie vaigei kodiruado.

Teile pidäy nostua suuri kyly.

Hänele pidäy kirjuttua mielenkiinnittäi ezitelmy.

Sinule pidäy kiändiä karjalankieline suarnu.

Minule pidäy čomendua meijän kluassu.

Harjoitus 2. *Kiännä virkehet käyttäjen akkuzatiivua.*

Я спою (rajattua) песню (rajo).

Мне нужно спеть песню.

Спой песню.

Пусть он споет (rajatakkah) песню!

Я спел (rajatin) песню.

Они споют песню.

Ты прочитаешь письмо.

Письмо прочитают.

Тебе нужно прочитать письмо.

Они прочитали (lugiettih) письмо.

Им нужно прочитать письмо.

Пусть он прочитает (luvekkah) письмо!

Мы помыли (pezimmö) пол.

Нам нужно помыть пол.

Вымой пол!

Пусть они вымоют (pestähes) полы!

Мы вымоем пол.

Пол помыли (pestih).

Пол вымоют.

Syömine da juomine. Sanastuo

syömine — еда

eineh — еда, продукт питания

eväs — еда, провизия (в дорогу)

juomine — питье

huondesvero — завтрак

murgin — обед

ildaine — ужин

lihasyömine — мясная еда

lehmänliha — говядина

vazanliha — телятина

lambahanliha — баранина

hirvenliha — лосятина

počinliha — свинина

kananliha — куриное мясо

leikosliha — гуляш

pilkosliha — шницель

katliettu — котлета

kapustukiärehet — голубцы

ližäteh — гарнир

kartohku — картошка

kartohkupudro — пюре

riissu — рис
makaronat — макаронны
kazvokset — овощи
keitto, rokku — суп
liemi — уха; бульон
maidosyömine — молочная еда
ruahto — творог
voi — масло
kannates — сметана
juusto — сыр
pastos — выпечка
val'l'oi — блин
čupukku — овсяный блин
olan'n'u — оладьи
piirai — пирог
ruahtopiirai — творожный пирог
muarjupiirai — пирог с ягодами
kalakurniekku — рыбник
šipainiekku — калитка
pyöräkkö — колоб
keittiä — варить, кипятить
valmistua — готовить
pastua — печь
keitellä / žuarie — жарить

PARTITIIVU

Partitiivu vastuau kyzymyksih: *kedä? midä?*

Yksivardalohizis nominois yksikön partitiivan piättehät liitytäh:

-) **a**-piätteh liittyu a-vardalohizih nominoih: sana (sana-) — san**u-a**, škuappu (škuappa-) — škuapp**u-a**, čoma (čoma-) — čom**u-a**, mustu (musta-) — must**u-a**, opastui (opastuja-) — opastuj**u-a**. Vardalon loppu **a** muuttuu **u**:kse (**a~u**);

-) **ä**-piäteh liittyy ä-varдалohizih nominoih: nenä (nenä-) — neni-ä, kylä (kylä-) — kyli-ä; pitky (pitkä-) — pitki-ä, meččy (meččä-) — mečči-ä. Vardalon loppu **ä** muuttuu **i**:kse (**ä~i**);

-) **o**-piäteh liittyy o-varдалohizih nominoih: ruado (ruado-) — ruadu-o, maido (maido-) — maidu-o. Vardalon loppu **o** muuttuu **u**:kse (**o~u**);

-) **ö**-piäteh liittyy ö-varдалohizih nominoih: tyttö (tyttö-) — tytty-ö, perindö (perindö-) — perindy-ö. Vardalon loppu **ö** muuttuu **y**:kse (**ö~y**);

-) **u**-piäteh liittyy u-varдалohizih nominoih: čuaju (čuaju-) — čuaju-u, brihačču (brihačču-) — brihačču -u, vilu (vilu-) — vilu-u;

-) **y**-piäteh liittyy y-varдалohizih nominoih: kyly (kyly-) — kyly-y, miäččy (miäččy-) — miäččy-y;

-) **i**-piäteh liittyy i-varдалohizih nominoih: tytti (tytti-) — tytti-i, kodi (kodi-) — kodi-i, haugi (haugi-) — haugi-i;

-) **e**-piäteh liittyy e-varдалohizih nominoih: järvi (järve-) — järvi-e, jogi (joge-) — jogi-e). Vardalon loppu **e** muuttuu **i**:kse (**e~i**);

-) **du/dy**-piäteh liittyy nominoih, kudamien vardalon lopus on pitky vokali libo diftongu: piä (piä-) — piä-dy, puu (puu-) — puu-du, jää (jää-) — jää-dy, kondii (kondie-) — kondie-du, valgei (valgie-) — valgie-du, čiučoi (čiučoi-) — čiučoi-du, sarai (sarua-) — sarua-du.

Kaksivardalohizis nominois partitiivan piättehät liittytäh:

-) **du/dy**-piäteh liittyy nominoih, kudamien konsonantuvardalon lopus on helevy konsonantu: kieli (kiel-) — kiel-dy, suuri (suur-) — suur-du, kirjutin (kirjutin-) — kirjutin-du;

-) **tu/ty**-piäteh liittyy nominoih, kudamien konsonantuvardalon lopus on kumei konsonantu: late (latet-) — latet-tu, uuzi (uut-) — uut-ty, lapsi (las-) — lastu, toine (tos-) — tos-tu, hammas (hammas-) — hammastu, kätkyt (kätkyt-) — kätkyt-ty.

Monikos partitiivan sijapiäteh on -i, kudai liittyy vaiku monikon i-tunnukseh: lapsi (lapse-) — lapsi-i (!!! lapsi-loi), kaunis (kaunehe-) — kauneh-i-i, järvi (järve-) — järvi-i-i, hammas (hambaha-) — hambah-i-i, kätkyt (kätkyö-) — !!! kätkyz-i-i.

Huom!: -) *loi/löi*-tunnuksen jälles monikon partitiivas ei ole sijapiätehty: brihačču (brihačču-) — brihačču-loi, puu (puu-) — puu-loi, piä (piä-) — piä-löi, korgei (korgie-) — korgie-loi, late (lattie-) — lattie-loi, haugi (haugi-) — haugi-loi; perindö (perindö-) — perindö-löi;

-) monikon tunnuksen *i:n* jälles ei ole sijapiätehty sanois, kudamis vardalon loppuvokali *a/ä* muuttuu *o/ö*:kse (*a~o, ä~ö*): kniigu (kniiga-) — kniigo-i, laudu (lauda-) — laudo-i, tavaru (tavara-) tavaroi-i.

Partitiivan käyttämine:

1) *subjektu on partitiivas:*

-) konzu pagin on misgi ebämiärähizes (puaksumbah yksikön partitiivua) (**Ezim.**, Mečäs kazvau *marjua*);

-) kioldovirkehis (**Ezim.**, Buabal ei ole uuttu *paikkua*. Tyttärel ei ole *sanakniigua*.)

2) *objektu on partitiivas:*

-) konzu ruandu ei ole loppiettu (**Ezim.**, Naine ombelou kirjavua *pluat't'ua*. Minä kabrastan *fatierua*. Brihačču pezöy latettu);

-) konzu pagin on vaiku objektan ozas libo ebämiärähizes (puaksumbah yksikön partitiivua) (**Ezim.**, Juo *maiduo*! Mies keräi must'oidu);

-) kioldovirkehis (**Ezim.**, Tyttö ei kirjuta *kirjastu*. Neidizet ei pajateta *pajuo*.)

3) *numerualoinke* (**Ezim.**, Kluasas on 27 *opastujua*. Kois on 36 *fatierua*. Kolme *tyttyö* kižuuau pihäs. Kolme *tyttyö* da kaksi *brihačču* kižatah pihäs);

4) *äijy, vähä, joukko, kobru, poimičču-sanoinke imi* (vaiku yksikön partitiivua) (Died'oi sai (suaja-verbis imperfektumuodo) äijän *haugii*. Died'oi ei sua äijä haugii. Joukko *brihačču* kižuuau pihäs);

5) *post-da prepozitoinke* (**Ezim.**, Mies kävelöy *pelduo* myö. Mies da naine kävelläh pelduo myöte. Minä lähten kinoh ilmai *ystäviä*);

6) *verbilöinke, kuduat tarvitah partitiivua: armastua, atkaloija, avvuttua, čakata, eččie, igävöijä, ihaloija, kačella, kuunnella, käyttöä, moittie, mustella, opastua, oppie, paimendua, suvaija, toivottua, ukata, varata, vardoija, vihata,*

vuottua, äbäzöijä imi (**Ezim.**, Muamo čakkuau *poigua*. Tyttäret kuunnellah muamua);

7) *joga-pronominanke merkites aigua* (**Ezim.**, Joga *keziü* mina ajelen suveh. Häi lugou kniigua joga *ildua*) [Markianova, 1993, s. 24—27].

Harjoitus 1. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat yksikön partitiivah.*

Minä syön (liha, liemi, pudro, kalarokku, voi, kannates, ruahto)

Minä juon (maido, hiilavu čuaju, kylmy vezi)

Minä pastan (leiby, piirai, šipainiekku, val'l'oi, pastos)

Minä en syö (kartohkupudro, pilkosliha, katliettu, kapustukiärehet)

Minä en juo (kisseli, vuassu, koufei, mehu)

Harjoitus 2. *Luaji mallin mugah.*

Malli: yksi pala → kaksi palua.

yksi vuozi → sadakaksikymmen _____

yksi čiučoi → viizi _____

yksi lehti → kaksi _____

yksi poimičču → kolmetostu _____

yksi voimatoi → kolme _____

yksi kala → äijy _____

yksi lapsi → nel'l'i _____

yksi vahnu puu → kymmen _____

yksi suuri kodi → nel'l'itostu _____

yksi ligahine čuašku → viizi _____

yksi pimei perti → seiččie _____

yksi suuri koiru → äijy _____

yksi pieni lapsi → joukko _____

yksi magei muarjupiirai → moni _____

yksi harmai hukku → vähä _____

yksi mustu must'oi → kobru _____

yksi pieni sieni → virši _____

yksi pehmei leiby → pala _____

Harjoitus 3. *Muuta virkehet kioldovirkehikse.*

Minule pidäy ostua takki da suappuat.

Häi kirjuttau uvven kirjutuksen.

Minä ostin hänele ruskien pajjan. (minä en ostanuh...)

Lapset otetah bovat da pannah škuappah.

Illal muamo pezi laudazet, kupit, luzikat da vilkat. (muamo ei pessyh...)

Died'oi luadiu uvven venehen.

Kalastai sai ahvenen, havvin da lahnan. (kalastai ei suannuh...)

Tyttö keräy mečäs äijän must'oidu.

Harjoitus 4. *Muuta virkehet myöndövirkehikse.*

Myö emmo sua uuttu kodikastu fatierua.

Tänäpäi sinule ei pie panna piäle takkii da hattuu.

Älä rakenda kylyy!

Minä en syö piiruadu.

Buabo ei kerdonuh minule äijiä suarnua. (buabo kerdoi...)

Harjoitus 5. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Linnas on kirikkö → Linnas on äijy kirikkyö.

Kois on perti.

Hänel on kezämökki.

Lattiel on boba.

Stolal on kniigu, kirjutin da tetratti.

Pihal on lapsi.

Stolal on tiedokoneh.

Hänel on hyvä ystävy.

Karjalas on järvi da jogi.

Mečäs on suo.

Zavodas on ruadai.

Yliopistos on opastai da opastui.

Miehel on avain.

Karjalazil on perindö.

Järves on suari.

Liäväs on počči, lammas, hebo, lehmy da bošši.

Harjoitus 6. Täytä taulukko.

Sanaliitto	Monikon nominatiivu	Monikon partitiivu	Monikon genetiivu
pieni tyttö			
suuri pereh			
hyvä kirjutus			
tuoreh leiby			
levei tie			
kallis fatieru			
huovis tiedokoneh			
vaigei kyzymys			
nuori naine			
sangei kaži			
sinine taivas			
tyhjy poimičču			
lihavu naine			

Harjoitus 7. Luaji mallin mugah. Käytä syvvä- da juvva-verbii.

Malli: Minä, kala, liha → Minä syön kalua, ga en syö lihua.

Myö, liemi, hernehrokku.

Sinä, koufei, čuaju.

Hyö, saluattu, pudro.

Minä, vuassu, muarjuvezi.

Työ, šokoluadu, jiämaido.

Brihačču, mehu, maido.

Myö, ruahtopiirai, šipainiekku.

Harjoitus 8. Vastua kioldovirkehel.

Ongo sinun tuatal uuzi mašin?

Ongo hänel pieni tytti?
Ongo died'oil vahnu hebo?
Ongo pienel lapsel kätkyt?
Ongo brihačul uvvet sukset?
Ongo sinul oma kuppi?
Ongo buabal kirjavu paikku?
Ongo heil häkki, počči, lammas vai lehmy?
Ongo miehel kukkaro kormanis?
Ongo sinun vellel tiedokoneh?
Ongo teijän kyläs kirikkö?
Ongo teil kezämökki?
Ongo hänel suuri koiru?
Ongo miehel veneh?
Ongo tuatal harmai paidu?
Ongo sinul tänäpäi karjalan kielen luvendo?
Ongo tytöl hyvä ystävy?
Ongo täs mečäs suo?
Ongo oraval turbei händy?

Harjoitus 9. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Minä kirjutan kirjazen → Minule pidäy kirjuttua kirjaine → Minule ei pie kirjuttua kirjastu.

Tyttö lugou kerdomuksen.
Häi luadiu aijan.
Minä ostan leivän.
Muamo keittäy magien rokan.
Sinä ombelet kirjavan ferezin.
Opastui luadiu kodiruavot.
Buabo pastau kurniekan.
Häi pezöy lattiet da ikkunat.
Mies halguau hallot.
Poigu ottau kupin.

Harjoitus 10. *Kiännä virkehet käyttäjen akkuzatiivua libo partitiivua.*

Мы споем новую песню вместе.

Завтра я прочитаю это письмо.

Отец принес (toi) ведро (rengi, rengi-) воды.

На берегу много лодок.

Не бери (älä ota) пальто, на улице тепло!

После обеда мы сделаем домашнюю работу.

Мы возьмем словарь и переведем текст дома.

Дедушка поймал (sai) мало рыбы.

Девочка собрала (keräi) горсть черники.

Мама не собрала (ei kerännyh) корзину черники.

Дай мне кусочек (palaine) хлеба!

Пусть он даст (anna kaha) мне кусочек хлеба!

Ваша мама не пьет горячий (hiilavu) чай.

Учитель учит учеников.

Мне купили новые лыжи (sukset).

Мама варит кашу.

SYÖMINE DA JUOMINE. ESSIIVU. TRANSLATIIVU

Sanasto:

- jiävezi — мороженое
laukku — лук
kofei — кофе
čuaju — чай
mehu — сок
havvottu maido — топленое молоко
maido — молоко
hapainmaido — простокваша
kiiseli — кисель
marjuvezi — морс
vuassu — квас
vezi — вода
voileiby — бутерброд
jogurtu — йогурт
suolu — соль
zuahari — сахар
jauho — мука
tuarjat — ягоды
buolu — брусника
garbalo — клюква
must'oi — черника
mustu čiihoi — черная смородина
mandžoi — земляника
vagoi — малина

juomoi — голубика
šl'uboi — морошка
kazvokset — овощи
baklažuani — баклажан
kapustu — капуста
ruskojuurikoī / sv'oklu — свекла
keldujuurikoī / morkouhku — морковь
gurbičču — кабачок
kartohku — картофель
ogurču — огурец
tomuattu — помидор
laukku — лук
česnokku — чеснок
redisku — редис
herneh — горох
paprikku — перец (сладкий)
pīppuri — перец (горький)
nagris — репа
puunandimet — фрукты
juablokku — яблоко
persiekku — персик
limonu — лимон
banuani — банан
ananassu — ананас
viišn'umuarju — вишня
sliivu — слива
viinumuarju — виноград
arbuuzu — арбуз
kapusturokku — щи
gribarokku — грибной суп

mannoi pudro / mannoi kuaššu — манная каша
kagrupudro — овсяная каша
siemenvoi / ruhävoi — растительное масло
argivoi — сливочное масло
voileivät — бутерброды
rugehine leiby / ruisleiby / mustu leiby — ржаной (черный) хлеб
nižuline leiby / nižuleiby / valgei leiby — пшеничный (белый) хлеб
palavat voileivät — горячие бутерброды
vilut voileivät — холодные бутерброды
avvonazet voileivät — открытые бутерброды
umbinazet voileivät — закрытые бутерброды
algusyödävät voileivät — закусочные бутерброды
mezi — мед
voidua + mil? (ezim., voi) — мазать + чем? (напр., маслом)
minä suvaičen + midä? (ezim., metty) — я люблю + что? (напр., мед)
painua + mih? (ezim., kannatekseh) — макать + во что? (напр., в сметану)
huondesvero — завтрак
syvvä huondesvero — есть завтрак
murgin — обед
murginoija — обедать
ildaine — ужин
illastua — ужинать
algusyömine — закуска (холодное блюдо до супа)
jälgisyömine — десерт
syvvä — есть
juvva — пить
varustua syömisty / keittää syömisty / valmistua syömisty — готовить еду
magei — сладкий, вкусный
suolaine — соленый
kargei / kačker — горький

muigei — кислый
äimel — приторный
hiilavu — горячий
vilu — холодный
syöndyvälínehel — столовые приборы
astiet — посуда
riehtil — сковорода
kost'urku — кастрюля
čainiekku — чайник
suoluastii — солонка
pada / padaine — горшок
luzikku — ложка
rieni luzikku — маленькая ложка (чайная)
šorpičku — вилка
veičči — нож
pavaričču — поварешка
mal'l'u — ваза
juodu / juodaine — блюдо, миска
kuppi / čuašku — чашка
laudaine / syöndylaudaine — тарелка
kupinalustu — блюдецe
stokan — стакан
kukšin — кувшин

Harjoitus 1. *Vastua kyzumyksih!*
Suvaičetgo syvvä?
Suvaičetgo varustua syömisty?
Suvaičetgo keittiä rokkua?
Maltatgo pastua?
Suvaičetgo pastua val'l'oidu?
Maltatgo pastua šipainiekkua?

Maltatgo keittiä muarjuvetty?

Suvaičetgo maidosyömisty?

Syötgo lihua?

Syötgo kalua?

Midä syöt huondeksel?

Varustatgo iče huondesveron?

Syötgo murginan syöndypertis?

Illastatgo kois?

Harjoitus 2. *Luve da kiännä tekstu!*

Stolan varustamine

Stolan varustamine on tärkei azie, konzu vuotetah gostii. Ei pie varustua stolua kui puuttuu. Joga astiel on oma sija. Huruah puoleh laudazes pannah vilkat. Oigieh puoleh pannah veičet da luzikku. Algusyömine syvväh pienel vilkal da veičel. Keitto syvväh suurel luzikal. Kala da liha pidäy syvvä vilkal da veičel. Jälgsyömine syvväh vilkal da luzikal. Jälgsyömizeh niškoi pidäy olla omat vilkat da luzikat, kudamat varustetah laudazeh yläpuoleh. Laudazeh yläpuoleh varustetah sežo juomisastiet. Pruazniekkustolale pannah aluslaudazeh, kudamien piäle varustetah toizet laudazet. Laudazien rinnale oigieh puoleh pannah pienet salfietkat.

Harjoitus 3. *Jatka virkehet!*

Keitto syvväh _____ .

Murginakse minä syön _____ .

Vilku pannah _____ .

Huondesverokse minä syön _____ .

Veičči varustetah _____ .

Ildazekse minä syön _____ .

Pienet salfietkat pannah _____ .

Minä suvaičen puunandimii: _____ .

Aluslaudazen piäle varustetah _____ .

Minä suvaičen kazvoksii: _____ .

Algusyömine syvväh _____ .

Minä suvaičen muarjua: _____ .

Juomisastiet varustetah _____ .

Harjoitus 4. Kiännä!

Мы покупаем молоко и сметану.

Ты купил (ostit) ржаной хлеб?

Вечером она пьет простоквашу или теплое молоко.

Мы не едим мясо, мы любим рыбу.

Утром наша дочь съест кашу.

Вы пекли (pastoitto) вчера ягодный пирог?

Завтра мама поджарит рыбу.

Ребенок выпил (joi) чашку молока.

Их бабушка любит горячий чай.

ESSIIVU

Essiivu vastuau kyzymyksih: **kenenny? minny?**

Sijapiättehet ollah:

1) **-nnu/nnny** liittyy **yksikös** yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles: **tyttö** — **tyttö-nny**, **tyttö-löi-nny**; **pereh** — **perehe-nny**, **pereh-i-nny**; **poigu** — **poiija-nnu**, **poj-i-nnu**;

2) **-n, -na/nä** liitytäh lujah vokalivardaloh (merkites aigua): **tänä** sygyzyn, **tänä** vuon, **sinä** piän, **suovattan**, **piätniččän**.

Essiival merkitäh:

1) **kenenny** libo **minny** kentahto libo mitahto on: Sinuu pietäh **hyvännny pajattajannu**. Minun muamo ruadau **opastajannu**;

2) **tilua**, kudamas kentahto libo mitahto on: **Nuorennu** häi eli kyläs. **Voimattomannu** opastui ei opastu;

3) tapahtuman aigua: **Suovattan** lähten kinoh. **Tänä kezän** olen Italias [Markianova, 1993, s. 24].

Harjoitus 1. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Häi on vessel. Häi tulou kodih. → Häi tulou kodih vesselänny.

Tyttö on atkal. Tyttö kävelöy puistos.

Poigu on igävy. Poigu tulou yliopistospäi.

Pieni lapsi on voimatoi. Pieni lapsi viruu magavusijas.

Naine on lašku. Naine istuu.

Brihačču on nel'l'äs (nel'l'ände-). Brihačču tulou kerähmöh.

Mies on kiändäi. Mies ruadau Suomes.

Neidine on ilokas. Neidine on roindupäiväl.

Buabo on vahnu. Buabo on eläkkehel.

Harjoitus 2. *Täytä taulukko.*

Yks. nom.	Yks. essiivu	Mon. essiivu
vahnu buabo		
čoma neidine		
pieni lapsi		
voimatoi died'oi		
nerokas ristikanzu		
vihažu koiru		
sangei mies		
nuori pereh		
paras ystävy		

Harjoitus 3. *Muuta virkehet mallin mugah.*

Malli: Konzu olin lapsi, elin kyläs → Lapsennu elin kyläs.

Konzu häi oli vahnu naine, häi ei ruadanuh.

Konzu olin pieni tyttö, olin ylen jalo.

Konzu olin nuori neidine, tahtoin tulla opastajakse.

Konzu olin hyvä opastui, puaksuh istuin kirjastos.

Konzu olin lašku, en tahtonuh opastuo.

Konzu olin voimatoi, viruin magavosijas.

Harjoitus 4. Käytä alleviivattuloi sanoj essiiivas.

Olen voimatoj. Virun kois _____.

Olen väzynyh (väzynyö-). Tulen kodih _____.

Olen vihaine. Soitan ystäväle _____.

Olen igävy. Istun yksin kois _____.

Olen älykäs. Lähten tutkindoh _____.

Olen lašku. Maguan divanal _____ kogo päivän.

TRANSLATIIVU

Translatiivu vastuau kyzymyksih: *kenekse? mikse?*

Yksikön da monikon translatiivan sijapiäteh on *-kse*. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles: liägäri (liägäri-) — liägäri -kse, liägäri-löi-kse, nuori (nuore-) — nuore-kse, nuor-i-kse/nuori-loi-kse, harmai (harmua-) — harmua-kse, harmua-loi-kse).

Translatiival merkitäh:

- 1) muutundua: Lapset tullah *opastujikse*. Sinä opastut *kiändäjäkse*;
- 2) piämiäriä: Otan tekstan *kiännettäväkse*. Lapset tullah *pruazniekakse*;
- 3) tapahtuman aigua: Tulen sinule gost'ah *kahtekse čuasukse*. Lähten buabale kyläh *kezäkse*;

4) ruandan tabua (konzu pagin on kieles): Opastujat paistah *karjalakse* hyvin. Naine lugou *suomekse*.

Huom! Translatiivua käytetäh sanaliittolois partitiivanke merkites aigua: *kaikekse* talvie, *kaikekse* igiä, *tükse* päiviä, *tükse* keziä [Markianova, 1993, s. 27].

Harjoitus 5. Täytä taulukko.

Yks. nom.	Yks. translatiivu	Mon. translatiivu
čoma muamo		
hiilavu čuaju		
vahnu pappi		
endine elaigu		

kova iäneh		
magei syömine		
tulii aigu		
kallis lahju		
uuzi paidu		

Harjoitus 6. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Siä on hyvä. Nygöi se muuttuu (vilu) → Siä muuttuu vilukse.

Linnu oli pieni da puhtas. Nygöi se muuttuu (suuri da ligahine).

Lapsennu häi oli pieni da ravei. Nygöi häi tulou (täyzi-igäine da vagavu).

Puu oli vaste istutettu. Nygöi se kazvau (korgei da tihei).

Poigu uidelou kodvan vilus vies. Illal häi tulou (voimatoi).

Lapsi on iložu. Sit häi tulou (igävy).

Pertis on tuli. Nygöi se sammutetah da perti muuttuu (pimei).

Harjoitus 7. *Muuta monikkoh.*

Malli: Brihačču tulou ilokkahakse → Brihačut tullah ilokkahikse.

Poigu tulou tervehekse.

Tuomi kazvau suurekse.

Naine tulou vahnakse.

Valgei paidu tulou ligahizekse.

Kodi mualatah vihandakse.

Sygyzyl koivu tulou keldazekse.

Jalgu tulou kibiekse.

Harjoitus 8. *Kiännä käyttäjen essiivua libo translatiivua.*

Ее мама работает поваром.

В пятницу мы уезжаем в Финляндию.

Завтра мы поедем в деревню на два (kaksi, kahte-) дня.

Летом я хочу съездить на две недели на юг (suve-).

Кем он хочет стать?

Мне надо прийти домой к шести часам.

Осенью в лесу много ягод.
Брат приедет во вторник.
Ему нашли (eĵittih) работу на год.
Она учится на врача.
Скажи это предложение по-карельски!
В детстве я много пел (raĵatin).
Пусть он купит хлеб!
Я не люблю молоко.
В субботу бабушка испекла (pastoi) пироги.

VUVVENAIJAT. KUUT. NEDÄLIN PÄIVÄT. SYVÄINPAIKKUSIJAT

vuvvenaigu — время года

kuu — месяц

talvi (talve-) — зима

talvel — зимой

talvikuu — декабрь

talvikuus / (harvembah adessiivas — **talvikuul**) — в декабре

pakkaskuu — январь

pakkaskuus / **pakkaskuul** — в январе

pakkaine — мороз

tuhukuu — февраль

tuhukuus / **tuhukuul** — в феврале

tuhu — метель, вьюга

kevät (keviä-) — весна

keviäl — весной

kevätkuu — март

kevätkuus / **kevätkuul** — в марте

sulakuu — апрель

sulakuus / **sulakuul** — в апреле

sula — талый, незамерзший

oraskuu — май

oraskuus / **oraskuul** — в мае

oras — всходы

kezä — лето

kezäl — летом

kezäkuu — июнь
kezäkuus / kezäkuul — в июне
heinykuu — июль
heinykuus / heinykuul — в июле
heiny (heinä-) — трава, сено
elokuu — август
elokuus / elokuul — в августе
elo (elo-) — добро, богатство, жизнь
sygyzy (sygyzy-) — осень
sygyzyl — осенью
syvyskuu — сентябрь
syvyskuus / syvyskuul — в сентябре
ligakuu — октябрь
ligakuus / ligakuul — в октябре
liga (lija-) — грязь
kylmykuu — ноябрь
kylmykuus / kylmykuul — в ноябре
kylmy (kylmä-) — холодный
ezmäinargi — понедельник
ezmässargen — в понедельник
toinargi — вторник
tossargen — во вторник
kolmaspäivy — среда
kolmanpiän — в среду
nelläspäivy — четверг
nellänpiän — в четверг
piätteničcy — пятница
piätteniččän — в пятницу
suovattu — суббота
suovattan — в субботу

pyhäpäivy — воскресенье

pyhänpiän — в воскресенье

SYVÄINPAIKKUSIJAT

Syväinpaikkusijoih kuuluu inessiivu, elatiivu da illatiivu.

INESSIIVU

Inessiivu vastuu kyzymyksih: *kus? mis? kenes?/kes?*

Inessiivan sijapiäteh on **-s**. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles) (Ezim., kylä — kylä-s, kyl-i-s; linnu — linna-s, linno-i-s; tytär — tyttäre-s, tyttär-i-s).

Inessiival merkitäh:

- 1) paikkua: *Uvves kois* on viizi kerrostu. Nygöi häi eläy *Suomes*;
- 2) ruandan aigua: *Päiväs* luvn kniigan. Ruokiin fatieran *kolmes čuusus*;
- 3) tilua: Hyö eletäh *sovus*. Muamo tulou puaksuh ruavospäi *pahas mieles*.

Lapsi on *n'älläs*;

4) midätah mostu, mil migi on peitetty, hierottu: Järvi on *jiäs*. Käit ollah *saves*;

5) ruaduo: Naizet ollah *muarjas*. Olet *ruavos* [Markianova, 1993, s. 28].

ELATIIVU

Elatiivu vastuu kyzymyksih: *kus?/kuspäi? mis?/mispäi? kenes?/kenespäi?*

Elatiivan sijapiättehet ollah **-s**, **-späi**. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles: kylä — kylä-s(päi), kyl-i-s(päi); linnu — linna-s(päi), linno-i-s(päi); tytär — tyttäre-s(päi), tyttär-i-s(päi).

Elatiival merkitäh:

1) lähtemisty, eruomistu→käytetäh *späi*-piätehty: Miehet tullah *mečäspäi*.

Tyttö ottau paikkua *škuapaspäi*;

2) materjualua/ainehtu: Veičči on *ravvas*. Sormus on *kullas*;

3) aigua: *Allus* en uskonuh sinuh. Lapset huogavutah *kezäkuus* elokuuh;

4) paginua kenes libo mis: Buabo puaksuh kerdou minule *omas elaijas*. Tyttö sanelou *vahnembis*;

5) paikkua (käytetäh *späi*-piätehty): Brihačču on *kyläspäi*. Tämä kiändäi on *Virospäi* [Markianova, 1993, s. 29].

ILLATIIVU

Illatiivu vastuau kyzymyksih: *keneh?/keh? mih? kunne?*

Illatiivan sijapiäteh on *-h*. Yksikös se liittyy yksivardalohizis nominois lujah vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; monikos — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles: kylä — kylä-h, kyl-i-h; linnu — linna-h, linno-i-h; tytär — tyttäre-h, tyttär-i-h).

Illatiival merkitäh:

1) menendypaikkua, tulendupaikkua, panendupaikkua: Pappi menöy *kirikköh*. Lapsi lähti *pihah*. Tyttö pani tetratit da opastundukirjat *reppuh*;

2) liikkehen, kačondan suundua: Kačohäi *häneh!* Lapsi juoksi *muamah*;

3) keinuo: Häi ainos luadiu kai *omah tabah*;

4) aigua: Tuatto rakendau aijan *kolmeh päiväh/kolmes päiväs*;

5) syydy: Mies kuoli *taudih*;

6) ruandan piämiäriä: Ystävy tulou minule *abuh*. Brihačut lähtietäh *gribah*;

7) vaihtovastinehtu: Mies osti auton *miljonah rubl'ah*. Naine vaihtau kuldazen sormuksen *syömizeh* [Markianova, 1993, s. 30].

Harjoitus 1. *Pane inessiivas olijat sanat illatiivah.*

kus? / mis?

mih?

kirikös

joves

mäis

laukas

tahnuos

koivikos

paijas

suos

rannas

kullas

kyzymykses

pertis

käis

Harjoitus 2. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat inessiivah.*

Malli: Kus on čomaine (kniigu) → Čomaine on kniigas.

Kus on sanakniigu? (škuappu).

Kus on pedäi? (meččy).

Kus on pappi? (kirikkö).

Kus on muamo? (laukku).

Kus on teatru? (linnu).

Kus on lapsi? (päivykodi).

Kus on oravu? (kolo).

Kus on lehmy? (tahnut).

Kus on tuatto? (ruado).

Kus on brihačču? (bol'ničču).

Kus on tetratti? (reppu).

Harjoitus 3. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Lapsi on pihas (tulla) → Lapsi tulou pihah.

Ristikanzat eletäh suures kois (muuttua).

Opastujat opastutah uvves školas (lähtie).

Naizet ollah kirikös (tulla).

Matkustajat istutah kaunehes puistos (mennä).

Tyttö kävelöy korves (juosta).

Minä elän Karjalan piälinnas, Petroskois (ajua).

Mies on ruavos (lähtie).

Brihačču uidelou lämmäs vies (hypätä).

Harjoitus 4. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat inessiivah libo illatiivah.*

Koiru viruu (piha) _____ .

Mies istuu (veneh) _____ da ongittau.
Minä tahton matkustua (Ruočči) _____ .
Lapset istutah (kodi) _____ .
Lähtetgo (syöndyperti) _____ ?
Lapset mennäh (pezevyndyhuoneh) _____ .
Pereh tahtou muuttua (Suomi) _____ .
On hyvä eliä (pieni linnu) _____ .
Tyttö tahtou lähtie illal (teatru) _____ .
Pappi menöy (kirikkö) _____ .
(Kirikkö) _____ ---- on sluužbu.

Harjoitus 5. *Kiännä virkehet käyttäjen inessivua.*

В доме темно.

Я напишу письмо за два часа.

Зимой озера, реки и ламбушки покрыты льдом.

В машине неисправность (viga).

В этом лесу много ягод.

Надо жить в согласии (sobu, sobu-, sovu-).

Сегодня мама в плохом настроении.

У женщины на голове цветастый платок.

Harjoitus 6. *Jatka virkehet kirjuttajen kus mi on.*

Kala on _____ .

Laudazet ollah _____ .

Jämaido on _____ .

Syömine on _____ .

Kaži istuu _____ .

Čuaju on _____ .

Tetratit ollah _____ .

Opastui on _____ .

Harjoitus 7. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat pädeväh syväinpaikkusijah.*

Minun sizär eläy (tämä uuzi monikerrokselline kodi) _____ .

Buabo lähtöy (laukku) _____ .

Minun tytär opastuu Helsinkin (yliopisto) _____ .

Myö syömmö murginan (syöndyperti) _____ .

Meččyniekku ruadau (meččy) _____ .

Häi ečči y omua kirjutindu (reppu) _____ .

Opastujat lugietah Oma mua — lehtie (kirjasto) _____ .

Briha tulou (ruado → kodi) _____ .

Lapset lähtietäh (teatru) _____ .

Linnun pezä on (suuri puu) _____ .

Myö lopimmo ruavot (kaksi päivy) _____ .

Sygyzyl muuttolinnut lennetäh (suvi, suve-) _____ .

Mies hyppiäy (järvi) _____ .

Pane n'yblät (vakkaine) _____ .

Myö suoluammo sienet (pučči) _____ .

Kiännän kirjutuksen (yksi (yhte-) čuassu) _____ .

Died'oi puaksuh sanelou (voinanaigu) _____ .

Opastujat čomendetah škola (n'edäli) _____ .

Harjoitus 8. *Kiännä virkehet käyttäjen elatiivua.*

Девочка берет платок из шкафа.

Мы поедem из Петрозаводска в Москву (Moskovu, Moskova-)

Дедушка сварит вкусную уху из свежей рыбы.

Жители переезжают в город из старых деревень.

— Откуда приезжает твоя сестра?

— Она приезжает из Италии.

Они родом из Финляндии.

Мама варит кисель из черники.

Мужчина приходит с работы днем.

Harjoitus 9. Täytä taulukko.

Yksikön nominatiivu	Yksikön inessiivu	Yksikön elatiivu	Yksikön illatiivu
vieras mua			
suuri kodi			
oigei käzi			
uuzi mökki			
harmai hattu			
vihandu koivikko			
vahnu perindö			
vaigei kyzymys			
keldaine mökki			
täyzi poimičču			

Harjoitus 10. Pane sanat monikon inessiivah da illatiivah.

puu

laukku

hieru

kolo

perti

täyzi

ruado

vuozu

suappai

kuppi

veneh

fatieru

rakendus

poimičču

Harjoitus 11. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat inessiivah da muuta virkehet monikkoh.*

Malli: lapsi kižuuau (piha) → lapsi kižuuau pihas → lapset kižatah pihois.

Opastui on (syöndyperti).

Buabo on (puisto).

Minä olen (perti).

Häi eläy (vahnu kodi).

Brihačču viruu (magavusija).

Kala on (järvi).

Naine on (kylä).

Mies istuu (lendokoneh).

Harjoitus 12. *Luaji mallin mugah.*

Malli: kahvilu, syöndyperti → minä olin (‘был/была’) kahvilas, vaigu nygöi menen syöndypertih.

kniigulaukku, kirjasto

teatru, kino

valatti, pezevyndyhuoneh

kodi, ruado

puisto, mečikkö

časounu, kirikkö

pieni laukku, tavartaloi

yliopisto, kodi

kezämökki, linnu

kylä, hieru

Harjoitus 13. *Kiännä virkehet käyttäjen illatiivua.*

В понедельник я поеду в Москву.

В субботу и воскресенье у нас выходные, и мы поедем в деревню.

Утром дедушка пойдет в лес за ягодами.

Куда ты идешь? — Я иду в церковь.

Наша мама прочитает книгу за пять дней.

В этом году их семья купит новую квартиру за два миллиона рублей.

В июне, июле и августе ученики не ходят в школу, у них каникулы.

Папа приходит с работы домой к шести часам.

ULGOPAIKKUSIJAT

Ulgopaikkusijoih kuuluu adessiivu, ablatiivu da allatiivu.

ADESSIIVU

Adessiivu vastuau kyzymyksih: *mil? kenel?/kel?*

Adessiivan sijapiäteh on *-l*. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien *-loi/-löi*, *-i:n* jälles: oksu — oksa-l, oks-i-l; muamo — muama-l, muamo-loi-l; lat'e — lat't'ie-l, lat't'ie-loi-l.

Adessiival merkitäh:

1) paikkua, kudaman pinnal mitahto libo kentahto on: *Stolal* on tiedokoneh. Kaži viruu *lat't'iel*;

2) ruandan ezinehty: Brihačču kirjuttau *kirjuttimel*. Tyttöine piirustau *väripiirdimil*;

3) ruandan aigua: *Ehtäl / illal* minä luvun kniigua. *Talvel* lapset luistetah luistimil da hiihtetäh suksil;

4) ruandan keino: Tyttö pajattau *čomal iänel*;

5) omistajua: *Naizel* on kolme lastu. *Oraval* on pitky händy [Markianova, 1993, s. 30].

ABLATIIVU

Ablatiivu vastuau kyzymyksih: *mil?/milpäi? kenel?/kenelpäi?*

Sijapiättehet ollah *-l*, *-lpäi*. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien *-loi/-löi*, *-i:n* jälles: oksu — oksa-l(päi), oks-i-l(päi); muamo — muama-l(päi), muamo-loi-l(päi); lat'e — lat't'ie-l(päi), lat't'ie-loi-l(päi).

Ablatiival merkitäh:

1) paikkua, kudaman pinnalpäi kentah libo mitah lähtöy, eruou, tulou (lpäi-piäteh): Miehet tullah *pellolpäi*. Lapsi ottau leibiä *stolalpäi*;

2) ristikanzua, kudamal midätah otetah, pakitah, suajah: Muamo suau kirjazen *tyttözel*. Brihačču pakičču abuu *tuatal* [Markianova, 1993, s. 31].

ALLATIIVU

Allatiivu vastuau kyzymyksih: *mille? kenele?*

Sijapiättehet ollah *-le*. Yksikös se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; monikos — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles: oksu — oksa-le, oks-i-le; muamo — muama-le, muamo-loi-le; lat'e — lat't'ie-le, lat't'ie-loi-le.

Allatiival merkitäh:

1) paikkua, kudaman pinnale kentah libo mitah menöy libo tulou; panendupaikkua: Tyttö panou syömisty *stolale*. Lapsi menöy *pihale*;

2) ruandan piämiäriä: Mies lähti *viele*. Rahvas tullah *pruazniekale*;

3) sidä, kenele midätah annetah, sanotah: Minä kerron *heile* täs tapahtumas.

Minä annan *ystäväle* lahjan;

4) luaduu: Nenäh tulou *savule* [Markianova, 1993, s. 32].

Harjoitus 1. *Luaji mallin mugah. Käytä adessiivua.*

Malli: Lapsi da boba → Lapsel on boba.

tyttö da pluat't'u

naine da tytär

poigu da paidu

brihačču da kirjutin

kalastai da veneh

myö da kaži

työ da kezämökki

häi da sanakniigu

hyö da fatieru

sinä da školareppu

pieni kaži da lyhyt händy

tytär da tytti

mies da kirves

minä da tiedokoneh

uuzi opastai da viizas opastui

Malli: Kus on lehti (divan) → Lehti on divanal.

Kus on kaži? (stuulu).

Kus on tetratti? (stola).

Kus on buabo? (päčči (päčči-, päči-)).

Kus on lapsi? (piha).

Kus on varoi? (puun oksu (oksa-)).

Kus on mašin? (mečän tie).

Kus on kukkaine? (ikkunanlaudu).

Harjoitus 2. *Kiännä virkehet käyttäjen adessiivua.*

Сейчас они на вокзале (azemu, azema-).

Дети бегают (juoksennella, juoksendele-) на улице.

Большая черная ворона сидит на заборе.

Папа режет (leikata, leikkua-) хлеб ножом.

Летом мы отдыхаем в Испании.

Мальчики ловят рыбу (ongittua) на озере.

На белом подоконнике лежит маленький котенок (kažinproigaine).

У моего старшего брата новая машина.

Harjoitus 3. *Käytä allatiivua.*

Malli: kaži — piha → kaži menöy pihale.

naine — lagevo

koiru — tie

mies — azemu

opastui — luvendo

ohjuaju — kerähmö

tyttö — piha

kaži — levo

vaza — niitty

lammas — aho

mečästai — suo.

Harjoitus 4. Täytä taulukko da keksi vallittuloin sanayhtymienke viizi virkehty.

Yks. nominatiivu	Yks. ablatiivu	Mon. ablatiivu
ligahine lat'e		
ruskei stuulu		
harmaï hursti		
valgei seiny		
puuhine stola		
vihandu peldo		
pitky tie		

Harjoitus 5. Kiännä virkehet käyttäjen ablatiivua.

Возьми книги с полки!

Он возьмет книгу с полки.

Мама придет с работы вечером.

Ему нужно взять книгу с полки.

Не бери книгу со стола!

Мы не возьмем книги со стола.

Ребенок возьмет игрушку с деревянного пола.

Пусть ребенок возьмет (otakkah lapsi) игрушку с деревянного пола.

Harjoitus 6. Luaji mallin mugah.

Malli: stola → stolalpäi, stolale → stolilpäi, stolile.

stuulu

hursti

pualičču

aidu

levo

luvendo

azemu

randu

sildu

uuličču

lat'e

Harjoitus 7. *Sano yksikös.*

Malli: Naizil on lapsii → Naizel on lapsi.

Ystävil on pyörii.

Tuttavil on kažiloi.

Pojjil on mašinoi.

Pualičoil on kniigoi.

Lat't'ieloil on hurstiloil.

Stolil on mal'l'oi.

Vagoloil on kukkazii.

Laudazil on muarjoi.

Harjoitus 8. *Kiännä virkehet käyttäjen allatiivua.*

Я положу ложки и вилки на стол.

Мама кладет еду на тарелку.

Мы выйдем (tulla, riästä) из леса на широкую дорогу.

Дети бегут (juosta) на берег озера.

Утром девочки пойдут на поляну (aho) за земляникой.

Бабушка отправит (työndiä) письмо внуку.

Я дам тебе словарь на неделю.

Мы не дадим ему словарь на неделю.

Harjoitus 9. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat pädeväh ulgopaikkusijah.*

Muamo otti suappuat (pualičču) _____ .

Mado maguau (lämmin kivi (kive-)) _____ .

Avtoubussu tulou (avtoazemu) _____ .

Rahvas opastetah (kursu) _____ karjalan kiieldy.

Meijän kezämökki on (pieni suari (suare-)) _____ .

Hyö muutetah elämäh (Ven'a) _____ .

(Meri) _____ ollah suuret allot.

(Oravu) _____ on turbei händy.

Minä annan kirjazen (häi) .

(Kevät) _____ myö huogavummo hyvin.

Harjoitus 10. *Luaji sanois virkehet.*

Malli: Vierahat — tulla — päivy — avtoubussu → Vierahat tullah päiväl avtobusal.

Ildu — An'n'i — kirjuttua — kirjutus — tiedokoneh.

Muamo — syöttiä — pieni — lapsi — pudro — da — juottua — maido.

Tyttö — andua — kirjutin — ystävy

Kevät — da — sygyzy — Miikul — ajella — škola — pyöry.

Brihačču — kirjuttua — hurai — käzi.

Pereh — lähtie — kylä — oma — mašin.

Huondes — muamo — suaja — kirjaine — tytär.

Lapsi — piirustua — piirdin (mon.).

Harjoitus 11. *Kiännä.*

Зимой дети катаются на лыжах (hiihtiä) и коньках (luistella).

Ребенок ест ложкой.

Папа поедет на работу на машине.

Вечером я посмотрю (kaččuо) новый фильм (fil'mu).

Мы подарим (andua lahjakse) бабушке новые валенки (kuatančat).

Чем ты пишешь?

Мальчики рыбачат на реке.

Harjoitus 12. *Valliče oigei variantu.*

1) Minun ystävy eläy _____

a) kyläh

b) kyläs

č) kyläspäi

- 2) Huondeksel poigu lähtöy _____
- a) školas
 - b) školale
 - č) školah
- 3) Kezäl minä matkustan _____
- a) Suomeh
 - b) Suomele
 - č) Suomespäi
- 4) Lapset nostetah bovat _____
- a) lat't'iespäi
 - b) lat't'iel
 - č) lat't'ielpäi
- 5) Pedäjät kazvetah _____
- a) pedäjikös
 - b) pedäjiköl
 - č) pedäjikköh
- 6) Tuatto rakendau kylyy _____
- a) kahtekse kuukse
 - b) kahtes kuus
 - č) kahtele kuule
- 7) Kirjuttimet da tetratit ollah _____
- a) stolale
 - b) stolah
 - č) stolal
- 8) Brihačču vuottau avtoubussua _____
- a) azemal
 - b) azemah
 - č) azemas
- 9) Kačon televizorua _____
- a) pertih

b) pertis

č) pertil

10) Juon vetty _____

a) kupispäi

b) kuppih

č) kupis

11) Kaži hyppäi _____

a) lat't'ieh

b) lat't'iele

č) lat't'ies

12) Buabo viruu _____

a) magavusijale

b) magavusijah

č) magavusijas

13) Varoi istuu _____

a) aijale

b) aijas

č) aijal

14) Naizet kävelläh _____

a) puistos

b) puistol

č) puistoh

15) Ostan uvven takin _____

a) laukkah

b) laukaspäi

č) laukas

16) Kalastajat lähtietäh _____

a) järvele

b) järves

č) järveh

17) Muamo andau d'engat _____

a) poigah

b) poijale

č) poijalpäi

Harjoitus 13. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat syväin- libo ulgopaikkusijah.*

Tyttö kävyy (laukku) _____ .

Počit da hevot ollah (tahnut) _____ .

Kažinpoigu maguau (vakkaine) _____ .

Mies kävelöy (sildu) _____ .

Lapset ollah päiväl (škola) _____ .

Minä matkustan (Petroskoi → Piiteri) _____ .

Suovattan hyö puaksuh kävväh (kirikkö) _____ .

Minä otan kupin (škuappu) _____ da panen (stola)

_____ .

Myö lähtemmö (laukku → kaupputori) _____ .

Minä en usko hänen (sanat — mih?) _____ .

(Lapset) _____ on äijy bobua.

Tyttö keriyä muarjua (poimičču) _____ .

Heijän pereh ainos eläy (hyvä sobu) _____ .

Hänen died'oi kuoli (ruakku) _____ .

Voinan aigah rahvas elettih (nälgy) _____ .

Minun (buabo) _____ on puaksuh paha tundo.

ABESSIIVU. KOMITATIIVU. PROLATIIVU. INSTRUKTIIVU

Abessiivu

Abessiivu vastuau kyzymyksih: *mittäh? kenettäh?*

Sijapiäteh on *-ttah/-ttäh*. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles) (Ezim., pereh — perehe-ttäh, pereh-i-ttäh; iäni — iäne-ttäh, iäni — iän-i-ttäh).

Abessiival merkitäh: olemattomuustu, vajavustu: *Tervehyöttäh* on jygei eliä. Minä syön keittuo *leivättäh* [Markianova, 1993, s. 32].

Harjoitus 1. *Muuta virkehet. Käytä abessiivua.*

Kodi jiäy ilmai lämmiä.

Ristikanzu ei voi eliä ilmai syömisty da juomistu.

Häi lähtöy laukkah ilmai d’engua.

Tyttö ei voinnuh kiändiä tekstua ilmai sanakniigua.

Mies ei voi avata ustu ilmai avaindu.

Lapsi tuli školah ilmai piirdindy, kirjutindu da viivatindu.

Nast’oi matkustau Lappih ilmai luistimii da suksii.

Harjoitus 2. *Kiännä virkehet käyttäjen abessiivua.*

Моя мама пьет кофе без молока.

Бабушка ест суп без хлеба.

Ребенок ест хлеб без масла.

Зимой нельзя (ei sua) гулять без шапки (hattu, hatu-, hattu-).

Женщина печет пирог без творога.

Моя сестра варит кашу без соли.

Komitatiivu

Komitatiivu vastuau kyzymyksih: *minke? kenenke?*

Yksikön komitatiivan sijapiäteh on **-nke**. Se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh: pereh — perehe-nke, lapsi — lapse-nke, tyttö — tytö-nke).

Monikon komitatiivan sijapiättehet ollah **-nke, -enke, -nneh**

nke- sijapiäteh liittyy:

-) monikon *loi/löi*-tunnuksen jälles: tyttö — tyttö — löi — nke, muamo — muamo-loi-nke;

-) monikon *i*-tunnuksen jälles nominois, kudamis tapahtuu **a~o**-vaihtelu: vahnu — vahno-i-nke.

enke- sijapiäteh liittyy:

-) monikon *i*-tunnuksen jälles nominois, kudamis tapahtuu **a~o**-vaihtelu: pereh — pereh-i-enke, kaunis — kauneh-i-nke.

nneh- sijapiäteh liittyy:

-) mollembien monikon tunnuksien jälles: brihačču — brihačču-loi-nneh, pereh — pereh-i-nneh).

Komitatiival merkitäh:

-) kenenke libo minke tapahtuu ruandu: Naine ***lapsienke*** kävelläh puistos;

-) kogomuksen ozua: Tyttö ombelou pluat't'ua ***kormaninke*** [Markianova, 1993, s. 33].

Harjoitus 3. *Luaji mallin mugah.*

Malli: Naine da hänen lapsi → Naine lapsenke.

Maikki da hänen velli da sizär.

Pereh da sen omahizet.

Kirjuttai da hänen kuulužu runokogomus.

Brihačut da heijän ystävät.

Opastai da hänen opastujat.

Mečästai da hänen koiru.

Lapset da heijän bovat.

Matkailijat da heijän kiändäi.

Vahnembat da heijän tyttäret.

Lehmät da niilöin vazat.

Harjoitus 4. *Kiännä virkehet käyttäjen komitatiivua.*

Отец с сыном рыбачат на озере.

Я приду к тебе в гости с подругой.

Бабушка гуляет в парке с внуками.

Не садись за стол с грязными руками.

Мой брат живет в Москве с женой и маленькой дочерью.

Ваза с цветами стоит на столе.

Мама с детьми катается на коньках.

Карелия красива синими озерами и зелеными лесами.

Instruktiivu

Instruktiivu vastuau kyzymyksih: ***milleh? mih tabah? min verroin?***

Instruktiivua käytetäh vaiku monikos. Sen sijapiäteh on ***-n***, kudai liittyy kui *i-* lugutunnukseh mugagi *loi/löi*-lugutunnukseh: silmy — silm-*i-n*, vägi — vägi-*löi-n*.

Instruktiivai merkitäh:

-) ruandan keinuo: Häi nägi sen ***omin silmin***. Died’oi rakendi aijan ***omin käzin***;

-) ruandan miäriä: Joga ryhmäs on ***kaksinkymmenin opastujin***;

-) ruandan aigua: ***Kezin*** buabo eläy kyläs. ***Piätniččöin*** myö lämmitämmö kylyn [Markianova, 1993, s. 33].

Harjoitus 5. *Avua salbavomerkit. Käytä instruktiivua.*

Näin sen (omat silmät) _____.

Died’oi luadiu venehty (omat käit) _____.

Kuulin uudizet (omat korvat) _____.

(Suovattu) _____ minä kävyn teatrah.

Täs laukas myvväh maiduo (puoli litru) _____.

Talvel ei sua kävelläh (pal’l’as piä) _____.

(Ruadopäivy) _____ tuatto tulou kodih myöhä.

Prolatiivu

Prolatiivu vastuu kyzymyksih: *keneči? miči?*

Prolatiivan sijapiäteh on **-či**. **Yksikös** se liittyy yksivardalohizis nominois heikkoh vokalivardaloh, kaksivardalohizis nominois — vokalivardaloh; **monikos** — monikon tunnuksien -loi/-löi, -i:n jälles. (Ezim., niitty — niity-či, niitty-löi-či; tytär — tyttäre-či, tyttär-i-či).

Prolatiival merkitäh:

-) paikkua libo ristikanzua, kudaman kauti tapahtuu teguo: Mečästäjät astutah *mečäči* da *pelloči*. Buabo lähettäy lahjan bunukale *died’oiči*;

-) olokunduo: *Huruäči silmäči* häi ei näi. *Pahači tervehyöči* mies ei lähte ruadoh [Markianova, 1993, s. 34].

Harjoitus 6. *Pane sanaliitot yksikön da monikon prolatiivah da keksi viizi virkehty.*

hurai käzi

pieni mečikkö

pitky troppaine

oigei korvu

vihandu koivikko

paras ystävy

libei tie

meijän tuttavu

KERDUAMINE

Harjoitus 1. Täytä taulukko!

Yksikön nominatiivu	Monikön nominatiivu	Yksikön illatiivu
valgei maido		
hyvä brihačču		
oma hieru		
syvä jogi		
vahnu kodi		
korgei puu		
lämmin čuaju		
mustu varoi		
kaidu sildu		
levei tie		

Harjoitus 2. Avua salbavomerkit!

(Nuori iżändy) _____ ollah pellol.

Myö tulemmo kodih (lyhyt matku — gen.) _____ jälles.

(Voimatoi naine) _____ ollah bol'ničas.

(Puuhine rakendus) _____ seizotah (jogi) _____ rannal.

(Vahnu pedäi) _____ ollah pedäjikös.

(Valgei lammas) _____ ollah niityl.

(Tyttäret) _____ tulou školaspäi päivil.

(Tahnut) _____ sydämes on žiivattua.

(Poiijat) _____ kirjuttau kirjutustu.

(Ligahine ast'e) _____ ollah stolal.

(Harmai suappai) _____ ollah jallas.

(Porras) _____ al istuu kaži.

Harjoitus 3. *Muuta virkehet monikkoh!*

Malli: Suuri hirvi on mečās → Suuret hirvet ollah mečīs.

Pieni tyttö kävelöy pellol.

Brihačču elostau pihas.

Vahnu naine kävvy kirikköh.

Uuzi sanakirju on stolal.

Mustu lammas seizou tahnuos.

Lindu istuu puus.

Minä elän korgies kois.

Kukkaine on ikkunanlavval.

Lapsi juoksi puistoh.

Suuri kondii syöy vagoižikos.

Valgei koivu kazvau mečikös.

Keldaine lehti pakkuu luhtah.

Vihažu koiru haukkuu saruas.

Harjoitus 4. *Luaji mallin mugah. Ozuta yksi- da kaksivardalohizet sanat (I libo II).*

Malli: korgieloi puuloi → korgiet (I) puut (I).

puuhizii kodiloi _____

kylmii käzii _____

kirjavii paidoi _____

levielöi dorogoi _____

pitkii hurstiloii _____

vihažoi koirii _____

sinizii silmii _____

vihandoi šparieliloi _____

hyvii vuozii _____

karjalazii naizii da miehii _____

mustii pilvii _____

madaloi ikkunoi _____

pienii čiuččoloi _____

Harjoitus 5. *Kiännä.*

В комнате брата есть широкий белый подоконник.

У тебя есть своя комната?

Их семья живет в маленьком деревянном доме.

В нашей прихожей на полу есть разноцветный домотканый ковер.

В гостиной на тумбочке стоит новый большой телевизор.

В спальне сестры напротив письменного стола расположен туалетный столик.

Есть ли в твоей спальне торшер?

Дом бабушки в деревне уже старый, поэтому сейчас она живет в новой однокомнатной квартире в городе.

В квартире моей подруги есть маленькая кухня, большая гостиная, средняя по размеру спальня, прихожая, ванная комната и балкон.

Я люблю читать в гостиной, потому что она удобная и светлая.

Harjoitus 6. *Luaji mallin mugah.*

Malli: lapsen boba → lapsien bovat.

tuatan veneh

miehen ruado

koivun ladvu

perehen taloi

järven randu

lehmän vaza

kylyn čuppu

ystävän tetratti

kukkazen väri

vuvven kuu

opastajan nimi

Harjoitus 7. *Kiännä virkehet käyttäjen akkuzatiivua libo partitiivua.*

Мы споем новую песню вместе.

Завтра я прочитаю это письмо.

Отец принес (tuvva) ведро (gengi) воды.
На берегу много лодок.
Не бери (älä ota) пальто, на улице тепло!
После обеда мы сделаем домашнюю работу.
Мы возьмем словарь и переведем текст дома.
Дедушка поймал (sai) мало рыбы.
Девочка собрала (keräi) горсть черники.
Мама не собрала (ei kerännyh) корзину черники.
Дай мне кусочек (palaine) хлеба!
Пусть он даст (annakka) мне кусочек хлеба!
Ваша мама не пьет горячий чай.
Учитель учит учеников.
Мне купили новые лыжи.
Мама варит кашу.

Harjoitus 8. *Muuta virkehet mallin mugah.*

Malli: Konzu olin lapsi, elin kyläs → Lapsennu elin kyläs.

Konzu häi oli vahnu naine, häi ei ruadanuh.

Konzu olin pieni tyttö, olin ylen jalo.

Konzu olin nuori neidine, tahton tulla opastajakse.

Konzu olin hyvä opastui, puaksuh istuin kirjastos.

Konzu olin lašku, en tahtonuh opastuo.

Konzu olin voimatoi, viruin magavosijas.

Harjoitus 9. *Muuta monikkoh.*

Malli: Brihačču tulou ilokkahakse → Brihačut tullah ilokkahikse.

Poigu tulou tervehekse.

Tuomi kazvau suurekse.

Naine tulou vahnakse.

Valgei paidu tulou ligahizekse.

Kodi mualatah vihandakse.

Sygyzyl koivu tulou keldazekse.

Jalgu tulou kibiekse.

Harjoitus 10. *Kiännä käyttäjien essiivua libo translatiivua.*

Ее мама работает поваром.

В пятницу мы уезжаем в Финляндию.

Завтра мы поедем в деревню на два (kaksi, kahte-) дня.

Летом я хочу съездить на две недели на юг (suve-).

Кем он хочет стать?

Мне надо прийти домой к шести часам.

Осенью в лесу много ягод.

Брат приедет во вторник.

Ему нашли (ečittih) работу на год.

Она учится на врача.

Скажи это предложение по-карельски!

В детстве я много пел (rajatin).

Пусть он купит хлеб!

Я не люблю молоко.

В субботу бабушка испекла (pastoi) пироги.

Harjoitus 11. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat pädeväh syväinpaikkusijah.*

Minun sizär eläy (tämä uuzi monikerrokselline kodi) _____.

Buabo lähtöy (laukku) _____.

Minun tytär opastuu Helsinkin (yliopisto) _____.

Myö syömmö murginan (syöndyperti) _____.

Meččyniekku ruadau (meččy) _____.

Häi eččiy omua kirjutindu (reppu) _____.

Opastujat lugietah Oma mua — lehtie (kirjasto) _____.

Briha tulou (ruado → kodi) _____.

Lapset lähtietäh (teatru) _____.

Linnun pezä on (suuri puu) _____.

Myö lopimmo ruavot (kaksi päivy) _____.

Sygyzyl muuttolinnut lennetäh (suvi) _____.

Mies hyppiäy (järvi) _____ .

Pane n'yblät (vakkaine) _____ .

Myö suoluammo sienet (pučči) _____ .

Kiännän kirjituksen (yksi (yhte-) čuassu) _____ .

Died'oi puaksuh sanelou (voinaigu) _____ .

Opastujat čomendetah škola (n'edäli) _____ .

Harjoitus 12. *Pane salbavomerkilöis olijat sanat syväin- libo
ulgopaikkusijah.*

Tyttö kävy (laukku) _____ .

Počit da hevot ollah (tahnut) _____ .

Kažinpoigu maguau (vakkaine) _____ .

Mies kävelöy (sildu) _____ .

Lapset ollah päiväl (škola) _____ .

Minä matkustan (Petroskoi → Piiteri) _____ .

Suovattan hyö puaksuh kävväh (kirikkö) _____ .

Minä otan kupin (škuappu) _____ da panen (stola)

_____ .
Myö lähtemmö (laukku → kaupputori) _____ .

Minä en usko hänen (sanat — mih?) _____ .

(Lapset) _____ on äijy bobua.

Tyttö keriy muarjua (poimičču) _____ .

Heijän pereh ainos eläy (hyvä sobu) _____ .

Hänen died'oi kuoli (ruakku) _____ .

Voinan aigah rahvas eletti (nälgy) _____ .

Minun (buabo) _____ on puaksuh paha tundo.

KÄYTETTY LITERATUURU

1. *Zajkov, P. M.* Грамматика карельского языка : фонетика и морфология / П. М. Зайков. — Петрозаводск : Периодика, 1999. — 199 с.
2. *Gilojeva, N.* Karjalan kielen livvin murdehen algukursu / N. Gilojeva, S. Rudakova. — Petroskoi : Изд-во ПетрГУ, 2009. — 170 s.
3. *Il'jina, O.* Karjalan kielen harjoituskogomus. Nominat. Livvin murdehel / O. Il'jina, E. Bogdanova, L. Markianova. — Petroskoi : Изд-во ПетрГУ, 1999. — 84 s.
4. *Karlova, O.* Opaštukka vienankarjalakši / O. Karlova. — Petroskoi : Изд-во ПетрГУ, 2008. — 140 s.
5. *Markianova, L.* Livvin murdehen morfolougii. Nominat da abusanat / L. Markianova. — Petroskoi : Изд-во ПетрГУ, 1993. — 100 s.
6. *Paškova, T. V.* Karjalan kielen livvin murdehenluvendo- da harjoituskogomus (substantiivu) / T. V. Paškova. — Petroskoi : Изд-во ПетрГУ, 2012. — 139 s.
7. *Ruppijeva, J.* Liygii livvikse. Livvin algukursu / J. Ruppijeva. — Petroskoi : Periodika, 2016. — 176 s.
8. *Žarinova, O.* Pagizemmo karjalakse / O. Žarinova. — Petroskoi : Verso, 2012. — 180 s.

SANASTO

- abessiivu — абессив (лишительный падеж)
- ablatiivu — аблатив (внешне-местный отделительный падеж)
- abusana — служебное слово
- adessiivu — адессив (внешне-местный падеж нахождения)
- akkuzatiivu — аккузатив (винительный падеж)
- algumuodo — исходная форма
- allatiivu — аллатив (внешне-местный падеж вхождения)
- aste — грамматическая ступень
- astevaihtelu — чередование ступеней согласных
- elatiivu — эллатив (внутренне-местный падеж отделительный)
- essiivu — эссив (изобразительный падеж)
- geminuattu — гемината (удвоенная согласная)
- genetiivu — генитив (родительный падеж)
- heikko vokalivardalo — слабая гласная основа
- helevy konsonantu — звонкий согласный
- huomivo — внимание
- iččenäine — самостоятельный
- illatiivu — иллатив (внутренне-местный падеж вхождения)
- inessiivu — инессив (внутренне-местный падеж нахождения)
- instruktiivu — инструктив (падеж способа)
- kaksitavuhine — двусложный
- kaksivardalohine — двуосновный
- kieldomuodo — отрицательная форма
- komitatiivu — комитатив (совместный падеж)
- kumei konsonantu — глухой согласный
- monitavuhine — многосложный
- nominu — имя

malli — образец
monikko — множественное число
nominatiivu — номинатив (именительный падеж)
nominu — имя
objektu — дополнение (член предложения)
oblikvusija — косвенный
prolatiivu — пролатив (падеж места передвижения)
salbavomerki — скобка
sanaluokku — часть речи
sanan vardalo — основа слова
sija — падеж
sijariäteh — падежное окончание
syväinpaikkusijat — внутренне-местные падежи
translatiivu — транслатив (превратительный падеж)
ulgopaikkusijat — внешне-местные падежи
vaihtella — чередоваться
vaihtelu — чередование
vokalivaihtelu — чередование гласных
yksikkö — единственное число
yksivardalohine nominu — одноосновное имя

Учебное электронное издание

Пашкова Татьяна Владимировна

**Основы имен.
Множественное число.
Падежная система ливвиковского наречия
карельского языка**

*Учебное пособие для обучающихся
по направлениям подготовки бакалавриата
«Филология» и «Педагогическое образование
(с двумя профилями подготовки)»*

Редактор *О. В. Обарчук*

Оригинал-макет, электронная версия
и оформление обложки *Е. Ю. Тихоновой*

Подписано к изготовлению 07.06.2019. 1CD-R. 2 Мб.
Тираж 100 экз. Изд. № 79

Федеральное государственное бюджетное образовательное
учреждение высшего образования
ПЕТРОЗАВОДСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
185910, г. Петрозаводск, пр. Ленина, 33

<https://petsu.ru>
Тел.: (8142) 71-10-01

Изготовлено в Издательстве ПетрГУ
185910, г. Петрозаводск, пр. Ленина, 33
URL: press.petsu.ru/UNIPRESS/UNIPRESS.html
Тел./факс: (8142) 78-15-40
nvrahomova@yandex.ru